

Ne zatvarajmo oči!
ZAŠTITIMO DJECU NA INTERNETU.

m:tel

NAJBOLJA
mreža u BiH

Kako da stvorimo sigurno virtuelno okruženje za djecu?

TEMA BROJA

U DOBROM DRUŠTVU
Stevo Grabovac

ZVIJEZDA PONUDE
Samsung S24

m:go

Skeniraj QR kod i preuzmi m:go aplikaciju!

GET IT ON
Google Play

Download on the
App Store

EXPLORE IT ON
AppGallery

AKTIVIRAJTE USLUGE BRZO I JEDNOSTAVNO!

U samo dva koraka aktivirajte tarifne opcije po želji, platite parking u BiH i Srbiji, kupite dodatni mobilni internet i otkrijte ekskluzivne ponude za vaš m:tel broj. Sa m:go aplikacijom vaš pametni telefon će biti još korisniji.

m:tel

imate prijatelje!

m:agazin

UVODNIK

Dragi naši, vrijeme je da slavimo život, buđenje i šarenilo! Stiglo nam je Proljeće! Ne, nismo pogriješili i slučajno napravili pravopisnu grešku pišući ovu zajedničku imenicu velikim slovom. Dolazak proljeća za nas je praznik i tim povodom želimo da vam čestitamo novim brojem našeg m:agazina!

Proljećno, 40. izdanje, vašeg i našeg omiljenog časopisa je šareno, razigrano, ali i poučno.

Pišemo vam o važnim temama, kao što je sigurno virtuelno okruženje za sve nas, a posebno za djecu i mlade. Upoznajte se i sa revolucionarnim novitetom u svijetu telefona – njegovim veličanstvom Samsungom S24!

Da li smo na korak do telepatije i ko to, ponovo, hoda Mjesecom?

Kako je biti 70, jubilarni dobitnik NIN-ove nagrade i jedini iz Republike Srpske, otkriva Stevo Grabovac.

Još pregršt zanimljivih tema i sagovornika krije se u 40. m:agazinu.

Uživajte!

IMPRESUM

PROLJEĆE 2024.
BROJ 40
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

IZDAVAČ: Mtel a.d. Banjaluka

ZA IZDAVAČA: generalni direktor dr Jelena Trivan

m:agazin TIM: Ana Ponjević, Stefan Ličina, Sandra Stanić, Tanja Jurić, Predrag Laketa, Jelena Maksimović, Darko Bajić, Aleksandra Šobić, Milica Kondić, Iva Đudurović,

Vlatka Repac

U OVOM BROJU ZA m:agazin PIŠU: Rajka Glamočika, Iva Đudurović, Mirela H. Mustafić, Predrag Laketa, Darko Bajić, Jelena Maksimović, Danijela Marinković Orlić, Sandra Stanić, Marko Šikuljak, Lana Ostojić, Gorana Jović, Tanja Jurić, Darinka Petrović

LEKTOR: Saša Ćetojević

DIZAJN: Daniel Janković / Aquarius

PRELOM I PRIPREMA:

Daniel Janković / Aquarius

KORICA: Daniel Janković / Aquarius

FOTOGRAFIJE: Shutterstock

ADRESA REDAKCIJE: Vuka Karadžića 2, 78 000 Banjaluka // TELEFON: 051/240-875, 240-250

// FAX: 051/216-110

SADRŽAJ

03 Uvod

Pišemo vam o važnim temama, kao što je sigurno virtuelno okruženje za sve nas, a posebno za djecu i mlade. Upoznajte se i sa revolucionarnim novitetom u svijetu telefona – njegovim veličanstvom Samsungom S24!

IMATE PRIJATELJE

06 Nastavite sa sigurnim pretraživanjem

08 Huawei Watch GT3

Savršen spoj funkcionalnosti i stila

10 Otkrijte beskrajne mogućnosti zabave uz m:tel videoteke i uživajte u vrhunskom TV sadržaju

12 Strane za ekrane

NAJBOLJA
mreža u BiH

16 Zvijezda ponude

Galaxy AI je stigao!

19	Uz m:tel turist dopunu uživaj u netu	DRUŠTVENA ODGOVORNOST	46	Novi pohod na Mjesec	
20	„Ne zatvarajmo oči! Zaštitimo djecu na internetu“ m:tel pokrenuo kampanju za podizanje svijesti o bezbjednosti u online prostoru	28	Dnevnik prijateljstva	U DOBROM DRUŠTVU	
22	Vidimo se u Gospodskoj	SVIJET TEHNOLOGIJE	48	U dobrom društvu Stevo Grabovac, dobitnik 70. jubilarne NIN-ove nagrade	
24	Moj m:tel – sve usluge na jednom mjestu!	36	Tema broja Kako da stvorimo sigurno virtuelno okruženje za djecu?	51	Talenti Pobjednici 7. App takmičenja
		40	Na korak do telepatije: Šta donosi prvi čip ugrađen u ljudski mozak?	53	Intervju mobilnim Nataša Aksentijević
		42	Kako su IT gadžeti uticali na današnju modu?		PREPORUKE
26	Aktuelnosti iz Supernove	44	Kineska digitalna strategija koja je promijenila svijet	56	Preporuke
				58	BIZ net roming tarifni dodaci za biznis koji ne poznaje granice

NASTAVITE SA SIGURNIM PRETRAŽIVANJEM

Surfujte bez brige

PIŠE:
RAJKA GLAMOČIKA

U eri digitalizacije i sveprisutnog interneta, koji su postali neodvojivi dio naše svakodnevnice, pored temeljnog znanja o digitalnoj pismenosti, izuzetno je važno zaštititi se i iskoristiti sve beneficije koje nam nude platforme za sigurno korištenje interneta. S obzirom na to da je internet ključni element u radu svake kompanije i pojedinca, m:tel nudi uslugu pod imenom Siguran NET, koja omogućava sigurno pregledanje veba pri korištenju m:tel mobilnog i kućnog interneta.

Uzimajući u obzir da naša djeca provode značajan dio slobodnog vremena na internetu, postoji dodatni razlog za ozbiljan pristup osiguravanju bezbjednog korištenja interneta. Bitno je spriječiti pristup neadekvatnim sadržajima i zaštititi se od zlonamjernih napada. Siguran NET pomaže roditeljima da kontrolišu pristup sadržajima neprimjerenim za uzrast njihove djece (poput sadržaja

za odrasle, pornografije, nasilja, sadržaja vezanih za zloupotrebu droga, reklama i slično).

Bezbjedan pristup internetu uključuje zaštitu od raznovrsnih sajber prijetnji, što omogućava djeci da rastu i obrazuju se u svijetu savremenih tehnologija i digitalne komunikacije bez brige. Razvojem novih tehnologija razvijaju se i alati i usluge namijenjeni zaštiti korisnika od potencijalnih opasnosti.

Usaradnji sa češkom firmom Whalebone, specijalizovanom za internet sigurnost, m:tel pruža Siguran NET uslugu, čime se štite korisnici od internetskih prevara ili pokušaja prevara. Ova usluga osigurava da korisničke bankarske transakcije budu sigurnije, štiteći ih od potencijalne krađe podataka, identiteta, virusa i drugih zlonamjernih programa.

Siguran NET štiti od raznih internet prijetnji, omogućavajući vam da se osjećate zaštićeno od sajber prevara, krađe identiteta, hakerskih napada i virusa. U slučaju detekcije sumnjivih aktivnosti, Siguran NET će vas upozoriti i blokirati pristup, dajući vam opciju da nastavite dalje na vlastitu odgovornost.

Ova usluga štiti vaše aplikacije, operativne sisteme, društvene mreže i e-mail komunikaciju bez potrebe za dodatnim sigurnosnim softverom na vašim uređajima. Možete sigurno preuzimati datoteke ili surfovati internetom, znajući da su svi vaši uređaji zaštićeni dok su povezani na m:tel internet.

Aktiviranjem Siguran NET usluge dobijate pristup korisničkom portalu sa detaljnim informacijama o servisu. Jednostavno možete planirati kada i kako uređaji pristupaju kućnom internetu, pauzirati internet tokom učenja ili porodičnih okupljanja te kontrolisati pristup određenim sadržajima ili aplikacijama.

Roditelji mogu preko Moj m:tel portala aktivirati uslugu na mobilnim uređajima svoje djece, blokirajući pristup određenim sadržajima i postavljajući vremenska ograničenja za pristup.

Pristup Siguran NET korisničkom portalu omogućen je preko Moj m:tel portala, pružajući jednostavnu kontrolu i sigurnost prilikom korištenja interneta.

**Više informacija o usluzi Siguran NET pogledajte na
Siguran NET | m:tel aplikacije | mtel.ba/siguran-net**

HUAWEI WATCH GT3

SAVRŠEN SPOJ FUNKCIONALNOSTI I STILA

PIŠE:

IVA ĐUDUROVIĆ

U svijetu pametnih satova koji se neprestano razvija, Huawei GT3 ističe se kao savršen spoj funkcionalnosti i stila. Ovaj ručni sat ne samo da služi kao pouzdan sputnik u vašim svakodnevnim aktivnostima, već svojim elegantnim dizajnom ostavlja poseban utisak gdje god se nalazili.

U unutrašnjosti Huawei Watch GT3 nosi snažan skup karakteristika koje zadovoljavaju savremeni način života. Sa veličinom kućišta od 46 mm i naprednim mogućnostima za praćenje kondicije, ovaj pametni sat pomaže vam u sinhronizaciji parametara zdravog načina života. Tehnologija TruSeen 5.0+ zasluzna je za precizno praćenje otkucaja srca i osigurava vam važnu mogućnost da ste tokom dana informisani o srčanom ritmu.

Sat dolazi sa ugrađenim GPS-om, čineći ga idealnim sputnikom kako za ljubitelje aktivnosti na otvorenom, tako i za zaljubljenike u fitnes i druge treninge u zatvorenom prostoru. Bez obzira na to da li trčite gradskim ulicama ili planinarite, Huawei Watch GT3 vam pomaže da pratite rute i udaljenost.

AMOLED ekran od 1,43 inča prikazuje živopisne boje i oštре detalje, uz izuzetno olakšanu navigaciju kroz korisnički interfejs. Ekran osjetljiv na dodir lako reaguje na pokret, poboljšavajući ukupno iskustvo korisnika. Prilagodljiva naličja omogućavaju vam personalizaciju uređaja kako bi se savršeno uklopio u vaš jedinstveni stil – sportski, minimalistički ili poslovni.

Jedna od specijalnih karakteristika ovog sata je impresivno trajanje baterije. Pokreće ga napredna Huawei tehnologija, zbog čega baterija može trajati danima na jednom punjenju, čime se automatski eliminiše potreba za čestim punjenjem. Bilo da ste na poslovnom putovanju ili istražujete prirodu, možete se osloniti na Huawei Watch GT3, koji će precizno pratiti unaprijed kreiran raspored.

Gumena narukvica ne samo da dodaje sportski i moderni utisak, već osigurava udobnost prilikom dugotrajnog nošenja sata. Istovremeno, narukvica je otporna na znoj, što je čini odličnim izborom za intenzivne treninge ili tople ljetne dane.

Uređaji poput ovog, koji su u skladu sa 5ATM oznakom, imaju potvrdu za vodootpornost od 50 metara prema ISO standardu 22810:2010, što znači da se mogu koristiti za aktivnosti u plitkoj vodi poput plivanja u bazenu.

Što se tiče povezivanja, Huawei Watch GT3 46 mm kompatibilan je sa android i iOS uređajima, uz bespriječnu integraciju sa vašim pametnim telefonom. Na taj način imate mogućnost da primate obavještenja, kontrolišete reprodukciju muzike, pa čak i da odgovarate na pozive direktno sa ruke, smanjujući potrebu za stalnim provjeravanjem telefona.

Huawei Watch GT3 više je od običnog sata. To je sofisticirani komad tehnologije koji unapređuje vaš način života kroz sveobuhvatno praćenje kondicije. Bez obzira na to da li ste zaljubljenik u sport, tehnologiju ili neko ko cijeni i oblik i funkciju, Huawei Watch GT3 vrijedan je saputnik u modernoj eri življenja.

Za više informacija o ovom fantastičnom modelu Huawei pametnog sata posjetite www.mtel.ba ili pozovite 0800 50 000. Uz neku od Preplata tarifa obezbijedite sebi gadžet koji će vam pružiti mogućnost da zablistate u svakoj prilici.

Otkrijte beskrajne mogućnosti zabave uz m:tel videoteke i uživajte u vrhunskom TV sadržaju

PIŠE:
IVA ĐUDUROVIĆ

Videoteka je oduvijek predstavljala mjesto gdje ljubitelji filma mogu uživati i istraživati raznoliki svijet filmske umjetnosti. Ovaj čudesni svijet zabave procesom digitalizacije i razvojem novih tehnologija pretrpio je brojne promjene, ali je zbog mogućnosti izbora filmskih i serijskih sadržaja bio i ostao oaza za filmofile.

Kroz „digitalnu“ videoteku korisnici mogu na jednostavan način pristupiti širokom spektru filmskih ostvarenja – od crno-bijelih klasika do najnovijih blokbaster ostvarenja. Takođe, moderne videotekte

obiluju i popularnim TV serijama, dokumentarcima, kao i crtanim filmovima.

Jedna od prednosti videoteka je praktičnost gledanja sadržaja putem televizora, bez potrebe za dodatnim uređajima, kablovima ili pristup internetu. Korisnici često mogu pretraživati žanrove, označavati omiljene naslove ili nastavljati gledanje tamo gdje su stali, uz potpunu kontrolu nad odabranim sadržajem.

Videoteke koje se nalaze u sklopu m:tel TV pretplate predstavljaju kombinaciju tradicionalnog televizijskog programa s modernim „gledanjem na zahtjev“, pružajući korisnicima najbolje od oba svijeta i čineći TV iskustvo prilagođenim njihovom dnevnom rasporedu i preferencijama. U sklopu TV paketa, m:tel korisnici mogu odabrati i aktivirati neku od dostupnih videoteka:

SUPERSTAR

Ukoliko su vaš izbor neprestana akcija, neizvjesna drama i spontani humor, onda je Superstar videoteka – pravi izbor! Uživajte u nekim od vrhunskih serija domaće produkcije: „Crna svadba“, „Tajkun“, „Ubice mog oca“, „Švindleri“ ili „Državni posao“ kada god poželite.

APOLLON

U Apollon videoteci očekuju vas sati domaćeg i holivudskog, filmskog i serijskog programa sa prevodom. Videoteka je dostupna i u obliku aplikacije, pa omiljeni sadržaj možete gledati putem mobilnog telefona, tablet uređaja, računara ili smart TV-a.

MINIMAX PLUS

Obogatite zabavu najmlađih uz Minimax Plus videoteku. U ovoj videoteci mališani mogu da pronađu svoje omiljene junake poput Petsona i simpatičnog mačka Findusa, Bibi i Tinu, majmuna Džordža, Mog Malog Ponija, Tomasa i prijatelja, te mnoge druge.

NICK PLUS

Videoteka koja sadrži najpopularnije crtane filmove i teen serije kanala Nickleodeon. U ovoj besplatnoj videoteci, namijenjenoj starijem dječjem uzrastu, možete da pronađete neke od velikih „zvijezda“ poput članova porodice Tandermen, Sundžer Boba, Srednje škole za čudovišta „Monster High“ i mnoge druge.

HBO

Sa HBO videotekom imaćete premijum sadržaj nadohvat ruke – kada god to poželite! Ukoliko želite da pogledate cijelokupne sezone hit serija, holivudske blokbastere, koncerte, ekskluzivne događaje, kontroverzne dokumentarce i najzanimljivije crtane filmove, ova videoteka je pravi izbor za vas.

AXN NOW

Zaronite u svijet vrhunskih produkcija sa AXN NOW videotekom i uživajte u najboljim igranim i dokumentarnim TV serijama. Ova besplatna videoteka obiluje serijama i filmovima američke AXN mreže kao što su „Falko“, „Hanibal“, „Heroji“, „Kralj čudaka“, „Bez granica“ i drugi.

FILMBOX ON DEMAND

Zakorači u svijet filmske umjetnosti, serija i dokumentarnih ostvarenja različitih žanrova već danas. Takođe, u okviru FilmBox videotekе, pored vrhunskih filmova i serija, nalazi se više od 100 sati dokumentarnog programa iz DocuBox produkcije.

PICKBOX NOW

Opustite se uz velike naslove i svjetski poznata lica iz udobnosti svog doma. Uz to, u slobodno vrijeme pratite sadržaj ove videotekе kao što su misteriozne avanture, napeti trileri ili romantične komedije.

BALKAN MYUSIC

Od sada možete da uživajte u vašoj omiljenoj muzici, jer vas u okviru Balkan Myusic videotekе očekuje veliki izbor plej-lista različitih muzičkih pravaca domaće muzike, kao i muzike iz regionala.

EPIC DRAMA

Bogat sadržaj različitih dramskih tema: kriminalistički, klasična književnost, politika i moć, istorijski, ratni, akciono-avanturistički i mnogi drugi, očekuje vas u okviru Epic Drama videotekе. Kompletne sezone nagrađivanih evropskih drama možete da gledate neograničeno i u bilo kom trenutku.

U sklopu IPTV paketa, svim m:tel korisnicima dostupna je IPTV videoteka, bogata TV sadržajem za cijelu porodicu. Ukoliko ste istinski zaljubljenik u „sedmu umjetnost“, izaberite i aktivirajte neku od dodatnih videotekा u okviru m:tel TV ponude i uživajte u najboljim domaćim, stranim i animiranim filmovima i serijama.

Uzbudljive i zabavne sadržaje možete da aktivirate putem vašeg IPTV daljinskog upravljača u okviru opcije IPTV Shop ili preko Moj m:tel web portala/aplikacije.

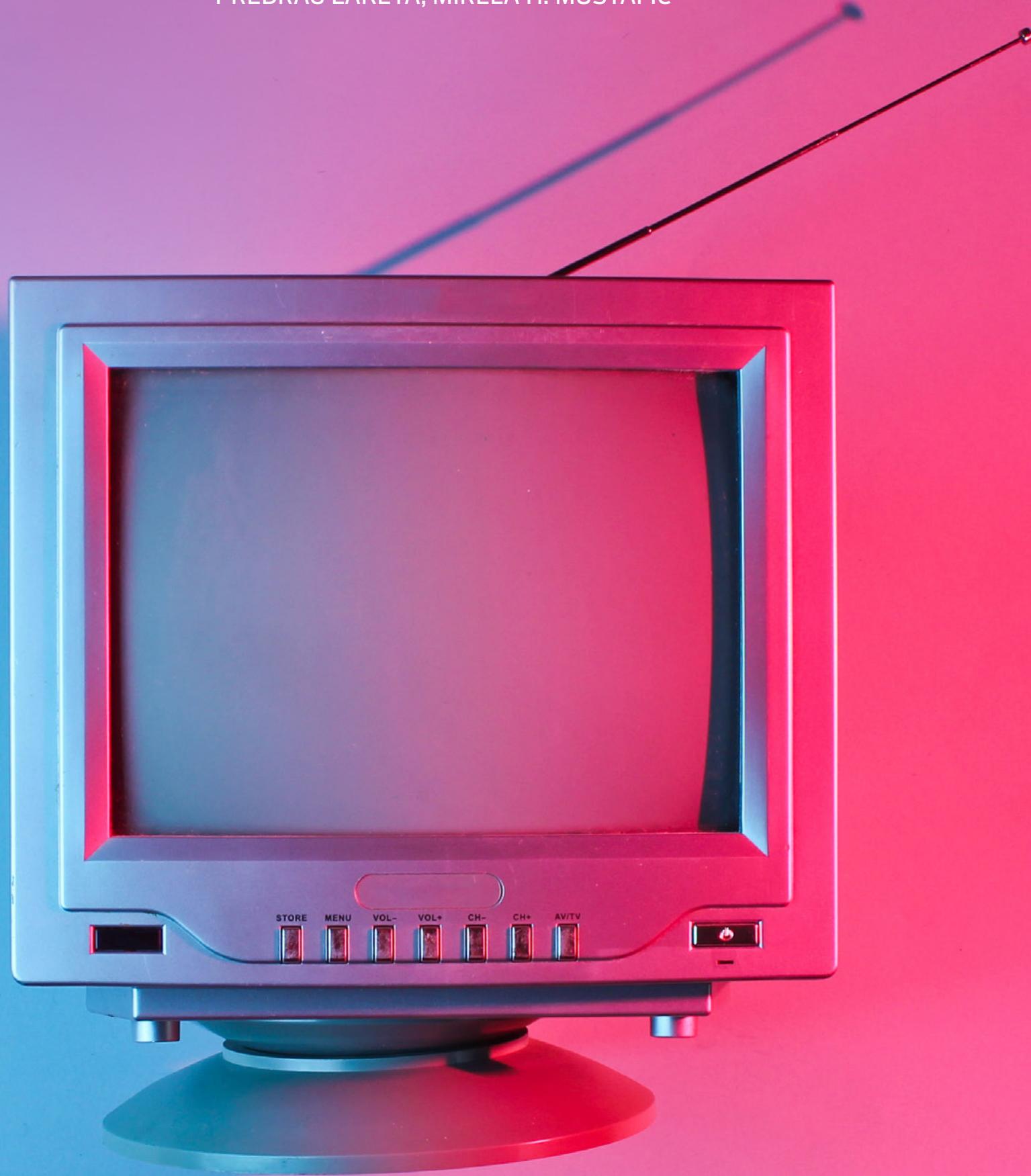
Za dodatne informacije o m:tel videotekama i dodatnim TV paketima, kao i njihovoj aktivaciji, pozovite 0800 50 000 ili posjetite mtel.ba.

Proljeće miriše na dobre filmove
na m:tel IPTV-ju

STRANE ZA EKRANE

PRIPREMILI:

PREDRAG LAKETA, MIRELA H. MUSTAFIĆ

Televizijski kanal HBO priredio nam je sjajan film „**Veliki Džordž Forman**“

Film je zasnovan na izuzetnoj istinitoj priči o jednom od najvećih povratak svih vremena i transformacionoj moći druge šanse. Podstaknut djetinjstvom provedenim u siromaštvu, Forman je svoj bijes kanalisaao ka tome da postane osvajač olimpijske zlatne medalje i svjetski šampion u teškoj kategoriji, nakon čega je uslijedilo iskustvo bliske smrti, koje ga je odvelo od bokserskog ringa do propovjedaonice. Ali kad je uvidio da se njegova zajednica muči i duhovno i finansijski, Forman se vratio u ring i ušao u istoriju tako što je povratio titulu i postao najstariji i najnevjerovatniji svjetski šampion u boksu u teškoj kategoriji svih vremena.

Dramu „**Priče iz kestenove šume**“ moći ćete gledati na televizijskom kanalu Cinemax

Nakon Drugog svjetskog rata, u šumi između Italije i Jugoslavije, stari stolar Mario i mlada prodavačica kestenja Marta dijele sjećanja na prošlost. Okružene samo prirodom, ove usamljene duše razmišljaju o svojoj budućnosti. Da li bi trebalo da ih proganja dotadašnji život, ili ih zove neki drugi put?

„U noći 12. oktobra“ na TV Cinemax 2

„U hodnicima kriminalističke policije priča se da svi istražioci imaju zločin koji ih proganja. Jednog dana najdu na slučaj koji ih boli više od ostalih, a ne znaju uvijek zašto. Počinje da im se vrti u glavi do tačke opsesije. Mladi i ambiciozni kapetan Vives upravo je postavljen za vođu tima u Kriminalističkom odredu Grenobla kad mu slučaj ubistva Klare dospije na sto. Vives i njegov tim istražuju Klarin složen život i odnose, ali ono što počinje kao profesionalno i metodično uranjanje u život žrtve ubrzo se pretvara u opsесiju.“ Ovo je scenario filma „U noći 12. oktobra“ na TV Cinemax 2

„Igra povjerenja“ je dramsko ostvarenje novije produkcije. Film možete pogledati na TV kanalu HBO 2

Priča je inspirativna i govori o snažnim ženama koje se zalažu za svoju slobodnu volju. Režija: Martin Makarijev. Uloge: Jana Marinova, Luiza Grigorova, Vladimir Zombori i drugi.

VAZDUŠNI MOST SUPERSTAR TV

TV serija „Vazdušni most“ predstavlja intenzivnu ratnu dramu smještenu u ključni trenutak završetka Drugog svjetskog rata u Srbiji. Centralna tačka priče je izuzetan napor poznat kao „Operacija Halijard“, koji je bio najveći poduhvat spasavanja savezničkih pilota u istoriji svjetskog vazduhoplovstva. Dešava se tokom ljeta 1944. i izvodi ga srpski narod, predvođen Jugoslovenskom vojskom u otadžbini pod komandom generala Draže Mihailovića.

U očajničkim trenucima, od maja do septembra 1944. godine, srpski narod se s velikim odricanjima i žrtvama angažuje na spasavanju 508 američkih i drugih savezničkih pilota. Ti piloti su, nakon bombardovanja rumunskih naftnih polja avionima koji su polijetali iz Fode, italijanskog grada, oborenici od strane Nijemaca i prizemljili su se u Srbiji. Sama akcija spasavanja odvija se na improvizovanom aerodromu u selu Pranjani, pod planinom Suvobor.

Ova serija istražuje humanu dimenziju poduhvata, naglašavajući hrabrost i odanost srpskog naroda u suočavanju s nedaćama rata. Kroz duboke emocije, žrtvovanje i odlučnost, „Vazdušni most“ prikazuje jedinstvenu vezu između srpskog naroda i savezničkih pilota, stvarajući snažan narativ o hrabrosti i solidarnosti u najtežim trenucima.

TAJNE VINOVE LOZE 3 SUPERSTAR TV

Početak nove sezone serije „Tajne vinove loze“ gledaoce vodi godinu dana unaprijed, direktno na dan Anjine svadbe. Radostan trenutak vrlo brzo se pretvara u mračnu situaciju kada Anja, nasljednica porodice Vuka Tomovića, neočekivano pije otrovano vino. Dok se Anja bori za život u komi, članovi porodica Tomović i Smiljanić ulaze u vrtlog istrage, pokušavajući razotkriti šta se tačno desilo i ko je odgovoran za ovaj tragičan čin.

Povratak godinu unazad otkriva nam događaje koji su prethodili Anjinom vjenčanju i napadu na njen život. Uvode se novi likovi, potencijalni krivci, među kojima se ističe Ines Brunjak, enolog, koja je zajedno s Anjom pravila malvaziju u Istri. Pitanje je da li je Ines kriva ili možda iza trovanja stoje drugi likovi, poput Anjinog mladoženje Mateja, ljubomornog bivšeg Inesinog muža Josipa, poslovnog čovjeka Slobe Grbića ili zelenića Jagodinca kod kojeg Marko ima kockarske dugove. Misteriozna Bogdana takođe ima svoju priču, bježeći od nasilnog muža i pronalazeći utočište na salašu kod Ruže i Line.

Prve dvije trećine sezone prate rastuće tenzije između starih i novih likova, koje kulminiraju dramatičnim događajima na Anjinoj svadbi. U završnoj trećini sezona dostiže vrhunac s eksplozivnim sukobima između likova poput Vere i Ruže, Zorana i Line, Ivana i Marka, kao i Vuka i Vere. Gledaoci napeto iščekuju otkriće toga ko stoji iza trovanja, postavljajući pitanje da li je otrovano vino bilo namijenjeno Anji ili nekom drugom članu porodice.

V (FAU) EFEKAT SUPERSTAR TV

Savremeno pozorište sprema se za premjeru dugo očekivane predstave koja je sredinom osamdesetih godina prošlog vijeka doživjela ogroman uspjeh. Dok se cijeli ansambl sa nestrpljenjem priprema za veliku noć, počinju stizati misteriozne anonimne prijetnje koje bacaju sjenku na atmosferu i šire uzbunu među članovima pozorišnog tima. Odlučna da riješi ovu situaciju, Svetlana Sorga, iskusna inspektorka iz Policijske uprave Beograd, preuzima istraživanje, suočavajući se s nepoznatim prijetnjama koje vise nad predstavom.

U dramatičnoj noći premijere, poznati glumac iznenada umire na pozorišnim daskama dok izvodi scenu samoubistva. Dok inspektorka Sorga sve dublje ulazi u ovu zagonetnu priču, osjeća kako je uvučena u mrežu intrigantnih odnosa i nepoznatih opasnosti koje prožimaju tajanstveni svijet iza kulisa pozorišta.

Iako suočena s raznovrsnim izazovima, Sorga je neustrašiva u svom nastojanju da otkrije istinu i razjasni da li je smrt glumca bila tragična nesreća, samoubistvo ili možda čak ubistvo, istražujući složene odnose i tajne koje često ostaju skrivene unutar umjetničkog svijeta.

Seriju V (Fau) efekat pronađite u Superstar videoteci.

GALAXY AI JE STIGAO!

FANTASTIČNI TELEFONI IZ
GALAXY 24 SERIJE U M:TEL
PONUDI

PIŠE:
DARKO BAJIĆ

Dobro došli u eru vještačke inteligencije na mobilnom telefonu!

Kao nikada prije, na velikom ekranu telefona sa najvećom rezolucijom na Galaxy uređaju, koristite moćnu vještačku inteligenciju pri pretraživanju, prevođenju u realnom vremenu tokom poziva, pretvaranju glasovnih snimaka u tekst uz naprednu obradu ili uređivanju fotografija.

Nova funkcija „Circle to Search“ omogućiće vam vizuelni, još jednostavniji i brži način pretrage. Jednostavno, na ekranu zaokružite prstom predmet o kojem želite saznati više i Google će vam ponuditi informacije o njemu.

Mnogo je toga što ćete zavoljeti kod Galaxy S24 serije, posebno jer Galaxy S24+ i Galaxy S24 Ultra imaju najveću rezoluciju ekrana koja postoji kod Galaxy uređaja: 3.120 x 1.440 piksela!

Snaga kamere je ono što vas neće nikada razočarati. Napravite fotografije u visokoj rezoluciji sa kvalitetom koji će bez dileme trajati godinama. Napravite očaravajuće snimke pune živih detalja sa veće udaljenosti nego prije. Uvećajte događaj i uhvatite jasnije detalje zahvaljujući novom AI Zoom rješenju.

Otključajte magiju uređivanja fotografije uz pomoć AI-ja. Sada je lako dovesti fotografiju do savršenstva i učiniti da svaka slika zablista.

Najjači model ove nevjerovatne serije Galaxy S24 Ultra je elegantan, snažan i prelijep. Sa najviše megapiksela na jednom pametnom telefonu i AI obradom, svaka fotografija koju napravite predstavlja novi standard kvaliteta. Ne samo to, nova ProVisual tehnologija prepoznaće predmete i poboljšava boje, smanjuje šum i prikazuje svaki detalj.

Nije lako nabrojati sve što izdvaja Galaxy S24 Ultra – čudesni dizajn sa titanijumskom zaštitom, vrhunski procesor, superiorne kamere, najmoćnije zumiranje, hiperrealističan prikaz video-igara i mnogo toga drugog.

Četvorostruka kamera sa 200 MP širokougaonom glavnom kamerom dolazi sa AI asistencijom, najmoćnjim Quad Tele zumom do sada i sa ProVisual tehnologijom koja izvlači svaki detalj iz noćnih snimaka.

Takođe, nove mogućnosti uređivanja koje pokreće AI omogućiće vam da dobijete fotografiju baš kakvu želite dok obične video-snimke možete pretvoriti u bioskopska čuda koristeći opciju usporenog snimka.

Prepreke se brišu na ekranu jednog od najboljih uređaja današnjice. Galaxy S24 serija donosi vam najnovije inovacije kojima ćete otvoriti potpuno novi svijet kreativnosti, rada i mogućnosti!

Moćni telefoni sa vještačkom inteligencijom Galaxy S24, Galaxy S24+ i Galaxy S24 Ultra čekaju vas u m:tel ponudi.

Izaberite svoj telefon i zakoračite u novu Galaxy AI eru!

m:tel

NAJBOLJA
mreža u BiH

100 GB

+500 GB

35 KM

MNOGO NETA ZA TURISTE IZ CIJELOG SVIJETA!

Kupi startnu Dopuna prepaid karticu m:tel-a i uživaj u 100 GB neta u m:tel mreži, a uz prvu dopunu dobijaš dodatnih 500 GB!

Dopuna: Start kartice sa 100 GB mobilnog neta potraži na m:tel prodajnim mjestima.

m:tel

imate prijatelje!

UZ M:TEL TURIST DOPUNU UŽIVAJ U NETU

Dolazite ili planirate putovanje u BiH, ponesite internet sa sobom gdje god da krenete. Jednostavno rješenje za internet dok radite i putujete. Iskoristite super ponudu neta za turiste iz cijelog svijeta. Kupite startnu m:tel Dopuna prijeđ karticu sa 100 GB neta dobrodošlice, a uz prvu dopunu dobijate još dodatnih 500 GB bonusa. Brza i pouzdana internetska veza je neophodna da biste ostali u kontaktu s porodicom, prijateljima ili poslovnim kolegama, bez obzira na to da li ste na odmoru ili zarađujete za život dok putujete. Zato vam je potrebna dovoljna količina interneta za strimovanje, surfovanje, bindžovanje...

Sve potrebe za tim možete ostvariti putem m:tel Dopuna startnog paketa, jer vam donosi čak 100 GB mobilnog interneta odmah u startu i 500 GB bonusa nakon prve izvršene dopune. Ovaj turistički startni paket možete kupiti širom BiH po cijeni od 35 KM. 100 GB neta traje 7 dana, a ukoliko u periodu od 30 dana od dana aktivacije izvršite dopunu računa, dobijate još 500 GB bonusa sa periodom važenja od 10 dana od dana dopune računa.

Ako vam ipak zatreba dodatna količina interneta, tu su dodatne Dopuna tarifne opcije putem kojih svoj račun možete dopuniti novim gigabajtima. Dodatne internet tarifne opcije dostupne su vam putem servisa Moj meni *100# ili korištenjem m:go aplikacije koju možete preuzeti na Google Play Store-u, App Store-u ili Huawei AppGallery-ju.

Uzmite kontrolu nad svojim internetom uz ovaj posebni m:tel Dopuna startni paket i podijelite srećne trenutke provedene u BiH bez brige i ograničenja.

Takođe, tu su i dodatne internet tarifne opcije koje možete dokupiti putem servisa Moj meni birajući *100# ili korištenjem m:go aplikacije koju možete preuzeti na Google Play Store-u, App Store-u ili Huawei AppGallery-ju.

Za više informacija i pomoć pri aktivaciji Dopuna: Start paketa pozovite 0800 50 000 ili posjetite bilo koje m:tel prodajno mjesto širom BiH.

PIŠE:
RAJKA GLAMOČIKA

„NE ZATVARAJMO OČI! ZAŠTITIMO DJECU NA INTERNETU“

m:tel pokrenuo kampanju za podizanje svijesti o
bezbjednosti u online prostoru

Pod sloganom „Ne zatvarajmo oči! Zaštitimo djecu na internetu“, kompanija m:tel je zajedno sa Unicefom u BiH i Plavim telefonom započela aktivnosti u okviru društveno odgovorne kampanje koja ima za cilj podizanje svijesti o bezbjednosti djece i mladih u onlajn okruženju, kao i važnosti uključivanja roditelja u svakodnevne probleme s kojima se ova populacija susreće na internetu.

Budući da je m:tel kompanija koja pruža uslugu pristupa internetu, teme bezbjednosti u okviru te globalne mreže dio su svakodnevnog posla i usluge koju m:tel pruža svojim korisnicima. Kako živimo u digitalnom dobu, i savremenici smo ogromnih i brzih promjena koje ovo doba donosi, a naročito u smislu komunikacije, važno je da u tom procesu vodimo računa o našim najmlađim i o

njihovoj bezbjednosti i dobrobiti. Upravo zato, kampanja „Ne zatvarajmo oči! Zaštitimo djecu na internetu“, ima cilj da pruži dodatne informacije, edukuje i skrene pažnju na važnu temu njihove bezbjednosti u onlajn prostoru. Jer digitalna bezbjednost, kao i svaki drugi oblik zaštite, počiva prvenstveno na znanju.

Povodom započete kampanje, generalna direktorka kompanije m:tel Jelena Trivan zahvalila je Unicefu i Plavom telefonu, koji imaju veće iskustvo i ekspertizu u vezi sa zaštitom djece, što su stali iza ove m:tel kampanje i što će aktivno učestvovati u njenom nastavku. „Plašim se da je internet prostor, kada je reč o deci, mesto na kojem u ovom trenutku vrebaju značajne opasnosti. Ono što je još više zabrinjavajuće jeste nedostatak svesti kod

---

PIŠE:
SANDRA STANIĆ

roditelja i pedagoškog osoblja šta je ono što je opasno na internetu, kako se zaštiti od toga i kako edukovati sebe i dete da ne dođe u opasnost“, naglasila je Trivan i dodala da je pred nama godina u kojoj će m:tel zajedno s partnerima, organizovati niz edukacija širom BiH, kako bi školske psihologe, nastavno osoblje i roditelje edukovali o tome zašto internet predstavlja potencijalnu opasnost.

Rezultat dugogodišnjeg prijateljstva m:tel-a sa Unicefom BiH i Plavim telefonom, jeste i njihovo aktivno učešće u ovoj kampanji. Nineta Popović, voditelj odjela za komunikacije kancelarije Unicefa u BiH, naglasila je da mandat Unicefa i jeste zaštita djece od svih oblika nasilja, uključujući i nasilje na internetu ili onlajn nasilje: „Međutim, mi nemamo uvijek resurse da provodimo kampanje, zbog toga nam je izuzetno drago da je m:tel, koji je naš dugogodišnji partner, upravo prepoznao potrebu za organiziranjem jedne ovakve javne kampanje koja prvenstveno cilja na roditelje, na djecu, ali i na pružatelje usluga kada je u pitanju zaštita djece od nasilja onlajn“.

Saša Risojević, direktor Udruženja „Nova generacija“ i koordinator Plavog telefona rekao je da je Plavi telefon osnovan 2013. godine, a dvije godine kasnije prva organizacija koja je prepoznala njegovu važnost bio je upravo m:tel. Od tada pa do danas pozivi su besplatni za pozive iz svih mreža u BiH. On je naglasio da se samo u toku prošle godine Plavom telefonu javilo 18.000 djece. „Unazad tri godine je pet puta više poziva koji se tiču ugrožavanja djece u digitalnom okruženju. Zbog toga mi mora da imamo ovakve kampanje i poruke, kojim ćemo otvoriti oči ne samo roditeljima, nego cijelom sistemu da počnu primjećivati male znake promjene ponašanja kod djece, a koji mogu upućivati na to da se kod djeteta nešto dešava“, naveo je Saša Risojević.

U okviru konferencije za medije predstavljen je i video-spot, čiji je prvenstveni cilj da podstakne na razmišljanje o tome koliko smo zaista prisutni u životima svoje djece, koliko vidimo i slušamo sve ono što se oko nas dešava, koliko smo upoznati sa opasnostima, ali i da nađemo najbolje rješenje, vrijeme i riječi kojima možemo da pomognemo, da zajedno djelujemo kako bismo gradili savremeno, ali zaštićeno i voljeno društvo.

Velika podrška medija ovoj kampanji, jasan je dokaz da je ova tema i te kako važna i da zасlužuje svu našu pažnju.

Ne zatvarajmo oči!
ZAŠTITIMO DJECU NA INTERNETU.

m:tel unicef PLAVI TELEFON 080 05 03 05

VIDIMO SE U GOSPODSKOJ

PIŠE:
JELENA MAKSIMOVIĆ

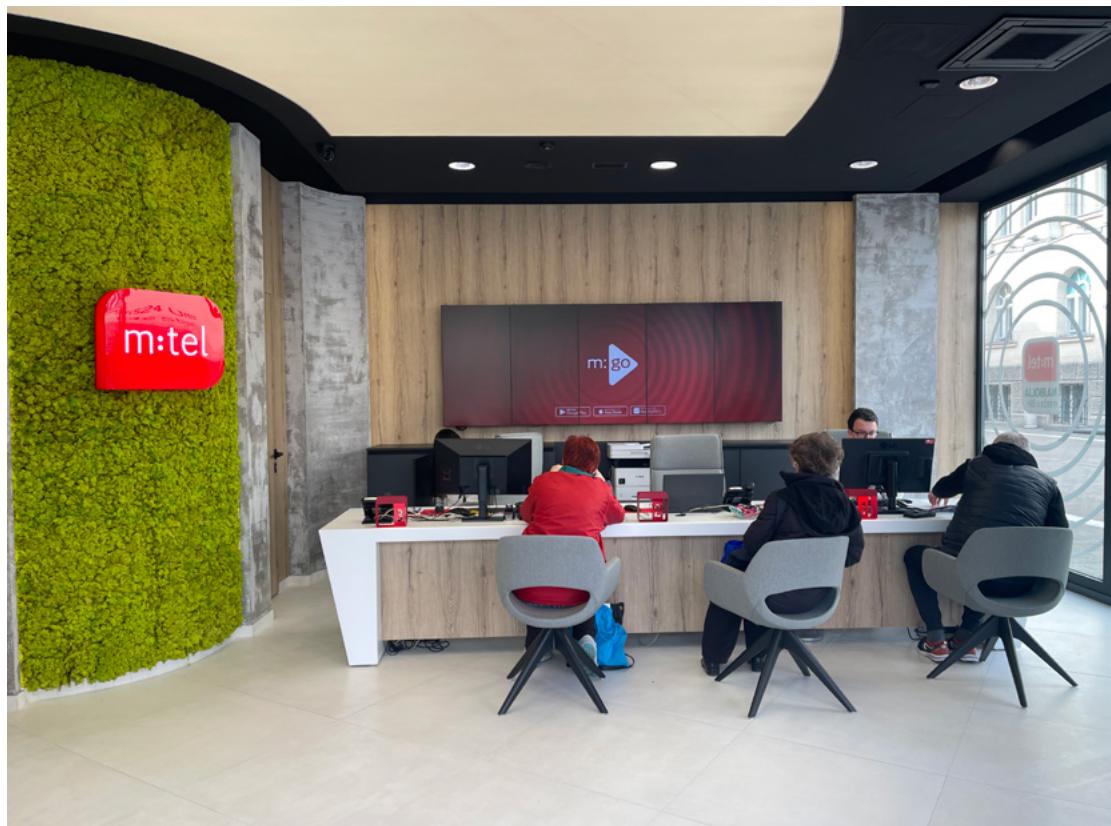
U srcu Banjaluke na adresi Veselina Masleše 28 očekuje vas još jedno ugodno i moderno opremljeno m:tel prodajno mjesto u kojem ćete brzo i jednostavno moći realizovati sve m:tel usluge

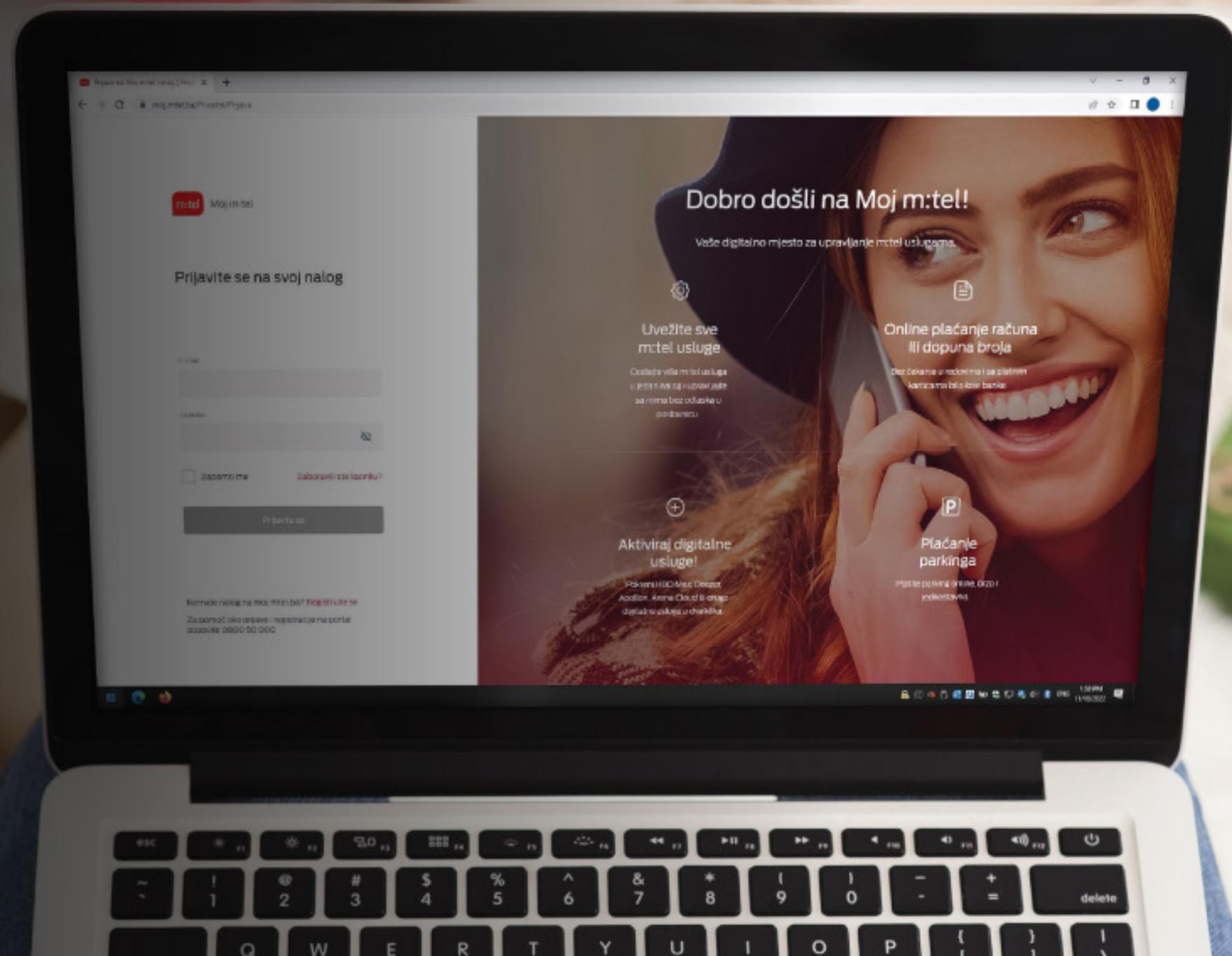
U Gospodskoj ulici u Banjaluci na staroj adresi, početkom marta otvoreno je renovirano m:tel prodajno mjesto koje će svojim funkcionalnim prostorom odgovoriti svim zahtjevima korisnika i pružiti još bolju interakciju sa m:tel-ovim osobljem.

Staro mjesto u novom ruhu pruža korisnicima novo iskustvo, što je bio i cilj adaptacije ovog prostora u srcu Banjaluke. Cijeneći vrijeme korisnika, sa proširenim kapacitetom radnih jedinica u ovoj poslovniči, obrada zahtjeva je znatno brža, a ljubazno osoblje m:tel-a sada ima direktniji i prisniji odnos sa korisnicima.

Radno vrijeme poslovnice u Gospodskoj ulici ostalo je isto kao i prije – radnim danima od 8 do 20 časova, a subotom od 8 do 15 časova.

Podsjećamo da su nedjeljom, kao i svakim drugim danom, m:tel usluge dostupne i putem digitalnih kanala – web sajta mtel.ba, self care portala i mobilne aplikacije Moj m:tel, kao i putem m:tel korisničkog centra pozivom na broj 0800 50 000.

GET IT ON
Google Play

Download on the
App Store

EXPLORE IT ON
AppGallery

MOJ M:TEL – SVE USLUGE NA JEDNOM MJESTU!

PIŠE:
IVA ĐUDUROVIĆ

Servisi u vidu mobilnih aplikacija i portala za digitalni oblik poslovanja, uslijed velike potražnje na tržištu, u proteklih nekoliko godina doživjeli su pravu ekspanziju. Prelazak na onlajn upravljanje odabranim uslugama u svakodnevnom funkcionisanju donio je niz prednosti za korisnike, što objašnjava rastuću popularnost ovih servisa. Brojni su razlozi zbog kojih korisnici preferiraju digitalne servise: praktičnost, brzina, sigurnost, jednostavnije praćenje troškova, lakša integracija sa drugim uslugama, globalna dostupnost, kao i ekološki aspekt – zaštita životne sredine.

Moj m:tel predstavlja mjesto na kojem možete brzo i lako upravljati m:tel uslugama bez odlaska u poslovnicu. Proces registracije je jednostavan, a sve što vam je potrebno jeste e-mail adresa za kreiranje naloga na stranici moj.mtel.ba, broj mobilnog telefona ili račun za m:tel usluge koje koristite.

Vaše digitalno mjesto za upravljanje m:tel uslugama

Moj m:tel predstavlja veb-portali i aplikaciju za svakodnevno upravljanje m:tel uslugama na jednostavan način. U samo nekoliko klikova možete da:

- Aktivirate uslugu „Račun na mail“ i primate m:tel račune elektronskim putem
- Uvežete sve m:tel usluge u jedan nalog
- Platite račune bez odlaska u poslovnici
- Dopunite Kombinuj ili Dopuna račun platnim karticama bilo koje banke
- Platite parking brzo i jednostavno
- Aktivirate HBO Max, Apollon, Arena Cloud, NBA League Pass i druge digitalne servise
- Aktivirate neku od roming tarifnih opcija
- Pretražujete telefonski imenik
- Aktivirate aktuelne usluge iz m:tel ponude

Osim što je svebrže i praktičnije, Moj m:tel vam omogućava da u svakom trenutku, bez obzira na to gdje se nalazite, provjerite svoj račun i steknete uvid u potrošnju mobilnog interneta kako u m:tel mreži, tako i u regionu Zapadnog Balkana.

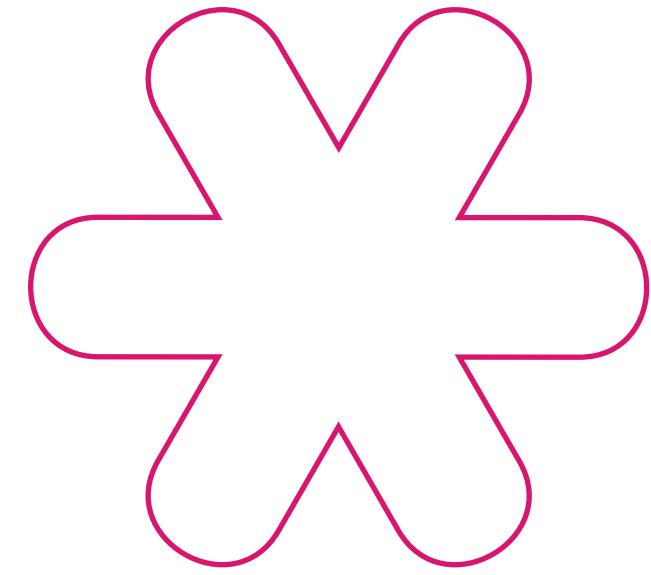
Proširite svoje usluge digitalnim servisima

Kroz Moj m:tel portal možete na jednostavan način da pristupite aplikacijama za sportske, filmske, zabavne i muzičke sadržaje te da odaberite uslugu za bezbjedno surfovovanje internetom – Siguran NET.

Siguran NET podrazumijeva bezbjedno surfovanje putem m:tel mobilnog interneta. Na ovaj način korisniku je obezbijedena zaštita od potencijalno neželjenih i zlonamjernih sadržaja na internetu, uz smanjenu mogućnost pokušaja internet prevara. Dio ove usluge predstavlja i mogućnost roditeljske kontrole (Zaštita djece) u vidu kontrole sadržaja kojem djeca pristupaju putem interneta. Kroz Moj m:tel portal roditelji imaju mogućnost da na uvezanim mobilnim brojevima svoje djece aktiviraju uslugu i blokiraju pristup neželjenom sadržaju (npr. Instagram, TikTok, YouTube i slično), kao i da biraju vremenske izuzetke za pravila koja postave.

Aplikaciju Moj m:tel besplatno preuzmite na Google Play Store-u, App Store-u ili Huawei AppGallery-ju, a za pomoć u vezi s prijavom i registracijom na Moj m:tel portal pozovite 0800 50 000 ili posjetite mtel.ba.

Aktuelnosti iz Supernove

PIŠE:
DANIJELA MARINKOVIĆ ORLIĆ

ZAVRŠEN NAGRADNI KONKURS „SUPER LJUDSKE PRIČE“

Supernova je krajem februara zatvorila konkurs za dostavljanje super ljudskih priča.

Nagradni konkurs „Super ljudske priče“ trajao je od početka decembra i jedan od osnovnih zadataka ovog projekta bio je da se prikupe i afirmišu priče o ljudima koji čine dobre stvari za druge i koji naše okruženje čine boljim mjestom za život.

Drago nam je da vas možemo informisati da smo zaprimili veliki broj prijava i prijedloga te da u narednom periodu slijedi pregled i analiza dostavljenih prijava.

Rezultate nagradnog konkursa objavićemo na našem sajtu www.supernovabih.ba.

Najupečatljivije priče biće nagrađene poklon-tabletima i uslugama te predstavljene na sajtu, kao i u medijima.

SUPERNOVA MOVE TV PLATFORMA

– REBRENDING TV PLATFORME

Supernova je rebrendirala svoju TV platformu te je usluga televizije sa naprednim funkcionalnostima korisnicima dostupna pod brendom MOVE.

MOVE televizija dostupna je putem TV uređaja, ali i putem MOVE aplikacije na mobilnom telefonu ili tabletu, koju korisnici mogu preuzeti na Google Play-u, App Store-u ili AppGallery-ju.

Napredne TV funkcionalnosti omogućavaju vraćanje omiljenog sadržaja na početak, gledanje propuštenog programa do sedam dana unazad te pauziranje emisije i gledanje u pogodnjem trenutku nego što je originalno vrijeme njenog prikazivanja.

Pored atraktivne ponude osnovnog TV paketa sa više od 230 TV i radio kanala, u okviru Supernova MOVE platforme korisnici mogu da uključe dodatne pakete TV kanala poput HBO Premiuma sa HBO Max servisom.

Za prave filmofile tu su i odlične videotekе kao što su Apollon, Superstar i Pickbox NOW, a odnedavno ponuda videoteka bogatija je za nove filmske i serijske sadržaje FilmBox i AXN NOW videotekе.

U okviru FilmBox videotekе, pored vrhunskih filmova i serija, dostupni su odlični dokumentarci iz DocuBox produkcije.

AXN NOW videoteka donosi najbolje igrane i dokumentarne TV serije i uključena je u pretplatu za sve Super MOVE pakete, baš kao i Nick+ videoteka za najmlađe.

Moderan servis na pametnim uređajima, raznovrsna ponuda TV kanala i videoteka, kao i napredne TV funkcionalnosti ovaj servis televizije prilagođavaju potrebama svakog korisnika te uz njega Supernova koristi slogan „MOVE – TV po tvom“.

**u svemu
super!*

Dnevnik prijateljstva

PIŠE:
SANDRA STANIĆ

HUMANOST

„NISTE SAMI, IMATE PRIJATELJE!“

Kompanijam:tel ovu godinu započela je humanim djelima, i to u nastavku akcije „Niste sami, imate prijatelje“, koja je počela još 2021. godine. Generalna direktorka kompanije m:tel Jelena Trivan posjetila je opštine Bosanski Petrovac, Drvar, Glamoč, a pomoć za socijalno ugrožene stanovnike stigla je i u Bosansko Grahovo.

Zajedno sa zaposlenicima kompanije m:tel, Trivanova je uručila 170 paketa hrane i higijenskih proizvoda, kao i novogodišnjih paketića za djecu. U porti Saborne crkve Svetih apostola Petra i Pavla u Bosanskom Petrovcu organizovana je dodjela pomoći za ovaj kraj, a bila je ovo prilika i za ponovnu posjetu hramu. Kompanija m:tel u prethodnom periodu realizovala je renoviranje stanova socijalno ugroženim povratničkim porodicama, kao i donaciju poljoprivredne opreme i alata, ali i dodjelu paketa pomoći i ogrevnog drveta. Među okupljenim stanovništvom ovog kraja i ovoga puta bila je Mara Radulović, kojoj je kompanija m:tel već napravila kupatilo u stanu u kojem živi.

Sljedeća stanica humanitarnog karavana pod nazivom „Niste sami, imate prijatelje“ bio je i Drvar. I ovoj opštini kompanija m:tel u okviru akcije u nekoliko navrata dodjeljivala je pomoć, kako u vidu paketa hrane i higijenskih proizvoda te ogrevnog drveta, tako i renoviranjem sale osnovne škole u Drvaru te drugim oblicima pomoći. Ovog puta, stotinu porodica u ovoj opštini dobilo je pomoć kompanije m:tel, a donacija je realizovana u Crvenom krstu opštine Drvar.

Nakon posjete ovim krajevima, dogovoreno je i da m:tel u narednom periodu otvoriti svoje poslovnice u Bosanskom Grahovu i Bosanskom Petrovcu, uprkos činjenici da nema

ekonomskog interesa za to, a sve s ciljem da se pomogne ovim opštinama zapošljavanjem ljudi.

Dogovorena je i pomoć za dvije porodice samohranih roditelja u Bosanskom Petrovcu, koje je generalna direktorka kompanije m:tel Jelena Trivan posjetila tokom obilaska ove opštine. Jednoj porodici sa troje djece m:tel će obnoviti kuću, dok će drugoj biti nabavljene neophodne poljoprivredne mašine.

Ponovna posjeta predstavnika kompanije m:tel opštinama u Federaciji BiH u kojima žive Srbi povratnici, bila je prilika da se upoznaju s još više ljudi iz ovih krajeva i njihovim svakodnevnim životnim problemima i bitkama koje vode za osnovne egzistencijalne potrebe.

Predstavnici kompanije m:tel, odmah nakon prve posjete, ponovo su donijeli dodatnu pomoć opštinama Glamoč i Bosansko Grahovo u vidu hrane, drva za ogrev, higijenskih proizvoda i paketića za djecu.

Stanovnicima Glamoča uručena su dodatna 43 paketa pomoći, a za svako od tih domaćinstava m:tel je obezbijedio ogrevno drvo koje je stiglo do njihovih kuća. U Bosanskom Grahovu su, uz dodatna 23 paketa pomoći i drva, za najmlađe uručeni svetosavski paketići.

PAKETI ZA CRVENI KRST BANJALUKA

Pakete prehrabnenih i higijenskih proizvoda kompanija m:tel, tokom februara 2024. godine, donirala je i banjalučkom Crvenom krstu. Ovo nije prvi put da se Crveni krst obratio m:tel-u za pomoć u obliku paketa za ugrožene porodice na području grada.

Kako su naveli u Crvenom krstu, svaka pomoć je dobrodošla, te je važno da se uključe svi koji su u prilici da doniraju. Kompanija m:tel dokazani je prijatelj humanitarnih organizacija, koja govori djelima i koja to čini godinama unazad.

DONACIJA TELEVIZORA ZA ŠESTOČLANU PORODICU

Predstavnici kompanije m:tel polovinom februara ove godine obišli su višečlanu porodicu u selu Melina, nadomak Bronzanog Majdana kod Banjaluke. Zajedno sa predstavnicima Centra za socijalni rad Banjaluka, od kojih je i stigla molba za ovu donaciju, posjetili su kuću u kojoj, pored roditelja, žive tri maloljetna djeteta, poklonivši im televizor za novu kuću u koju tek treba da se usele. U istom domaćinstvu živi i još jedan član šire porodice.

Porodica koje su u stanju socijalne potrebe, nažalost, ima mnogo, pa je svaka ovakva i slična podrška od društveno odgovornih kompanija od velikog značaja.

„S LJUBAVLJU HRABRIM SRCIMA“

Krajem godine, već tradicionalno, vrijeme je kada se organizuje velika humanitarna akcija pod nazivom „S ljubavlju hrabrim srcima“.

I ovoga puta, m:tel je učestvovao u ovoj akciji, kao donator, ali i ustupanjem kratkog humanitarnog broja 1411, putem kojeg su svi humani ljudi mogli donirati 1 KM za ovu akciju. Sav prihod prikupljen u ovoj akciji namijenjen je za uspostavljanje registra dobrovoljnih davalaca matičnih ćelija i osnivanje laboratorije za HLA tipizaciju tkiva pri Zavodu za transfuzijsku medicinu Republike Srpske.

Učešćem u donatorskoj večeri, odnosno novčanom donacijom za ove potrebe i ustupanjem humanitarnog broja za namjene akcije, kompanija m:tel još jednom potvrđuje važnost odgovornog poslovanja i korporativne filantropije.

„FUDBALOM DO HLJEBА“

Humanitarni turnir „Fudbalom do hljeba“, koji već osmu godinu organizuje Udruženje građana „Mozaik prijateljstva“, održan je u Sportskoj dvorani „Borik“ u Banjaluci.

Na ovogodišnjem turniru učestvovale su 32 ekipе s ciljem prikupljanja paketa osnovnih životnih namirnica za korisnike javne kuhinje „Obrok ljubavi“. Ekipе su pokazale srčanost i borbenosti, ali prije svega fer i korektnu igru, jer su posjetiocima pružile mnoštvo fudbalskih majstoriјa. Kompanija m:tel i ove godine podržala je organizaciju turnira i tako još jednom pružila pomoć socijalno ugroženim sugrađanima.

OBRAZOVANJE I KULTURA

PROGLAŠENI POBJEDNICI 7. REGIONALNOG APP IZAZOVA

Najboljim na ovogodišnjem Regionalnom takmičenju koje je održano 6. marta u Beogradu proglašene su aplikacije timova iz Milića, Sremske Mitrovice i Podgorice!

Na tradicionalnom, sedmom po redu, Regionalnom app izazovu koji organizuju kompanije Telekom Srbija, m:tel BiH i m:tel Crna Gora, članice Telekom Srbija grupe, svoja idejna rješenja u vidu aplikacija koje olakšavaju život i imaju potencijal da načine pozitivne promjene u društvu, predstavili su članovi 15 timova srednjoškolaca iz regije.

Nakon nacionalnih takmičenja, na kojima je po pet timova iz svake zemlje izborilo učešće na završnom takmičenju u Beogradu, za najuspješnije proglašene su aplikacije ARTour tima „iTek“ iz Srednjoškolskog centra „Milutin Milanković“ iz Milića, Bquiet tima „Sylent“ iz Mitrovačke gimnazije, Sremska Mitrovica, te Vision Assist, aplikacija tima „Vision EXPERTS“ iz Srednje elektrotehničke škole „Vaso Aligrudić“ iz Podgorice, koji je nagrađen i specijalnom nagradom za inovativnost „Snaga inovacije – Igor Osmokrović“ za istu aplikaciju. Pobjednički timovi dobijaju priliku da posjeti konferenciju u Barseloni posvećenu kreativnosti, vizuelnim i digitalnim umjetnostima, dok su dobitnicima specijalne nagrade uručeni prestižni mobilni telefoni.

Vladimir Lučić, generalni direktor Telekoma Srbija, uručio je nagradu pobjedničkom timu iz BiH koji čine učenici Sergej Kaldesić i Vladimir Erić, te njihov mentor Željko Nikolić, u ime kompanije domaćina ovogodišnjeg takmičenja, a u ime kompanije m:tel BiH nagradu timu iz

Crne Gore uručila je Jelena Trivan, generalna direktorka kompanije m:tel, naglasivši da je ovo takmičenje još jedan dokaz da sve tri zemlje iz kojih dolaze takmičari polažu velike nade u mlade ljude i daju podsticaj da oni u njima ostanu i razvijaju se.

Dušan Radusinović, direktor Sektora za strategiju i rizike m:tel Crna Gora, uručio je nagradu timu iz Srbije te izrazio zadovoljstvo što ovaj projekat tradicionalno okuplja najtalentovanije mlade ljude iz regiona.

Poslije tri godine onlajn održavanja, Regionalni app izazov okupio je u Beogradu učenike iz regiona koji su, pored učešća u takmičenju, imali mogućnosti da se upoznaju s radovima i načinom razmišljanja svojih vršnjaka iz regiona te da se druže i posjete Muzej Nikole Tesle. Dodatna motivacija za učenike bila je i prezentacija Davora Sakača, direktora TS Ventures Fonda, koji je ukazao na kretanje trendova u startap okruženju i učenicima pružio dodatne informacije o tome kako u budućnosti da se izbore sa svim izazovima i svoje proizvode učine konkurentnim u dinamičnom tržišnom okruženju.

Državno takmičenje u BiH, ove godine je održano online, a na njemu su imali pravo da učestvuju timovi, odnosno autori gotovih aplikacija koje su na adresu m:tel-a stigle do roka predviđenog konkursom koji je objavljen u prethodnoj godini. U sedmom ciklusu m:tel App takmičenja za najbolje aplikacije za mobilne uređaje u BiH stiglo je ukupno 19 aplikacija iz 15 srednjih škola i 13 gradova BiH.

Nakon održanog online takmičenja, najboljim bh. aplikacijama za ovu godinu proglašene su aplikacija ExpertEase, tima „Devs“, iz JU Tehničke škole Mihajlo Pupin iz Bijeljine, aplikacija DetoxBuddy, tima „Expert IT“, iz JU Saobraćajne i elektro škole Dobojski, aplikacija StudyBuddy, tima „StudyBuddy“, iz Mješovite srednje škole Enver Pozderović iz Goražda, aplikacija ARTour, tima „iTek“, iz JU Srednjoškolskog centra „Milutin Milanković“ iz Milića, aplikacija You Choose You, tima „Ledeni breg“, iz JU Srednjoškolskog centra „Vasilije Ostroški“ Sokolac.

M:STIPENDIJE ZA 14. GENERACIJU

Već tradicionalno, kompanija m:tel početkom godine dodjeljuje stipendije studentima elektrotehnike i informacionih tehnologija. Ove godine, ukupno 12 studenata dobilo je podršku m:tel-a do kraja prvog ciklusa studija.

m:stipendisti 14. generacije su Mihajlo Đukić, Zorana Jovičić, Nikolina Jokić, Stefan Bijak, Milanka Mandić, svi sa Elektrotehničkog fakulteta u Banjaluci, te Nikolina Šarac, Milica Rundić, Nataša Elez, Nevena Vujić, Jovana Samardžić, Dejana Pjević i Svetlana Parlić sa Elektrotehničkog fakulteta Istočno Sarajevo.

Stipendije, kao i poklone u vidu pametnih satova, studentima je uručio Milan Aleksijević, izvršni direktor za tehniku kompanije m:tel, i poželio im dobrodošlicu u m:tel porodicu.

Pravo da se prijave na konkurs imali su studenti elektrotehničkih fakulteta u Banjaluci, Istočnom Sarajevu, Tuzli, kao i studenti Prirodno-matematičkog fakulteta u Banjaluci. Pored novčanog dijela stipendije u iznosu od 300 KM, odnosno 400 KM, u zavisnosti od smjera na kojem studiraju, do kraja prvog ciklusa studija, izabrani studenti dobijaju i mogućnost obavljanja stručne prakse, mogućnost plaćenog smještaja za studente iz drugih gradova tokom obavljanja prakse, kao i mogućnost zaposlenja u kompaniji po završetku fakulteta.

Program m:stipendija predstavlja poseban vid saradnje između fakulteta i ove kompanije, a omogućuje aktivnu povezanost sistema obrazovanja i poslovnog sektora, kao zalog za razvoj što kvalitetnijeg budućeg kadra.

DONACIJE SPORTSKE OPREME ZA ŠKOLE

Prethodnih godina, m:tel je nizom donacija obrazovnim ustanovama u vidu sportske opreme, odnosno rekvizita za školska sportska igrališta i sale, sproveo veliku akciju opremanja osnovnih i srednjih škola sportskom opremom.

Da je ovo kontinuirana aktivnost u okviru društveno odgovornog poslovanja kompanije, dokaz je jedna donacija, ovoga puta Osnovnoj školi „Dvorovi“ iz Bijeljine. Predstavnici m:tel-a su, 31. januara ove godine, posjetili ovu obrazovnu ustanovu, doniravši joj tri nova koša sa tablama, a za koje je ova škola iskazala potrebu. „Školu 'Dvorovi' pohađa više od 400 učenika. Ova donacija će omogućiti bolje uslove za održavanje nastave fizičkog vaspitanja, pružajući učenicima mogućnost za aktivan i zdrav život“, navode iz ove škole.

Ulaganje u zajednicu renoviranjem sala i učionica, doniranjem namještaja, kompjutera, televizora i sportske opreme školama u BiH, praksa je koju m:tel konstantno njeguje kao podršku pravim vrijednostima, ali i stvaranju što boljih uslova u kojima se školju mladi, što će nastaviti da čini i u budućnosti.

OSNOVCI U POSJETI KOMPANIJI M:TEL

U okviru školskog projekta „Saradnja roditelja i škole“, učenici dvije banjalučke osnovne škole posjetili su kompaniju m:tel u ponedjeljak, 19. februara ove godine.

U druženju sa predstavnicima kompanije m:tel, učenici osmog razreda OŠ „Ivo Andrić“, u pratinji razrednice Božane Panić, kao i učenici petog razreda OŠ „Branko Ćopić“, zajedno sa učiteljicom Svjetlanom Antić, upoznali su se sa tehnologijama koje omogućavaju usluge mobilne telefonije, interneta i televizije, a saznali su i mnogo toga o poslovima koje obavljaju stručnjaci različitih zanimanja.

Obilazak kompanije završen je posjetom m:tel Call Centru i zanimljivim kvizom za provjeru stečenih znanja. Predstavnici m:tel-a zahvalili su učenicima na posjeti, uručili im prigodne poklone i poželjeli uspješnu školsku godinu.

PREDSTAVA U GRADSKOM POZORIŠTU „JAZAVAC“

U Gradskom pozorištu „Jazavac“ u Banjaluci, uz prijateljsku podršku kompanije m:tel, odigrana je predstava, romantična komedija „Kako sam se nadala dobro se nisam udala“. Predstava koja puni pozorišne sale širom regiona, sa proslavljenim komičarima Natašom Aksentijević i Pedjom Damnjanovićem u glavnim ulogama, na duhovit i dovitljiv način govori o životnom putu jedne sasvim obične žene u potrazi za savršenom ljubavlju i tipičnim muškarcima koje je na tom putu susretala. Duhovit i pomalo tragikomičan tekst Dušana Jankovića sve nas podsjeća na svakodnevne probleme, izazove i velika zadovoljstva kroz koje prolazimo.

SPORT

U Banjaluci je u decembru prošle godine održana tradicionalna manifestacija u organizaciji „Glasa Srpske“ – Izbor 10 najboljih sportista Republike Srpske.

Jeleni Trivan, generalnoj direktorici kompanije m:tel, na ovoj manifestaciji dodijeljena je plaketa za doprinos razvoju i podršku sportu. Decenijama unazad, m:tel podržava sportske klubove, udruženja, pojedince i sportske manifestacije, što ga i čini najvećim sponzorom i promoterom sporta na području BiH. Ono što ga naročito izdvaja od drugih jeste i podrška mladim, neafirmisanim sportistima, kao i ulaganje u renoviranje i izgradnju sportskih terena širom zemlje.

Kompanija m:tel sponzor je Teniskog saveza, Košarkaškog saveza, Fudbalskog saveza i Rukometnog saveza RS, a dugogodišnji je sponzor više od 20 fudbalskih, odbojkaških, rukometnih, košarkaških, teniskih, plivačkih, kajakaških, ronilačkih, stonoteniskih klubova... Uz ime m:tel vežu se i uspjesi mladog tenisera Marka Maksimovića, kao i prvaka Evrope u džudu Nemanje Majdova. Ova kompanija tradicionalni je sponzor mnogobrojnih i najvećih sportskih manifestacija, čija podrška u velikom broju slučajeva znači i sam opstanak klubova ili manifestacija.

PODRŠKA ZA RONILAČKI KLUB „SANA“

U mjesecu darivanja, kompanija m:tel nije zaboravila ni Ronilački klub „Sana“ iz Prijedora, najstariji ronilački klub u BiH, koji je nosilac brojnih sportskih, kulturnih i turističkih aktivnosti prijedorske regije.

Pored sportskih i takmičarskih aktivnosti, članovi ovog kluba aktivno učestvuju u redovnom čišćenju korita rijeka i jezera, spasavanju ljudi i imovine na vodi i pod vodom. Upravo zato, kompanija m:tel, koja nesebično ulaze u zajednicu i koja je podrška i prijatelj sportu, kulturi i humanosti, pružila je podršku i ovom prijedorskому klubu poklonivši mu GO Pro kameru neophodnu za njegove plemenite i humane aktivnosti.

Kako navode iz RK „Sana“ Prijedor, uz pomoć GO Pro kamere koju su dobili moći će da obezbijede kvalitetne podvodne snimke eksplozivnih i drugih opasnih naprava i u saradnji sa deminerima da pristupe njihovom sigurnom uklanjanju.

m:tel

NAJBOLJA
mreža u BiH

ZA BIZNIS KOJI NE POZNAJE GRANICE

U zavisnosti od potreba vašeg poslovanja, obogatite svoj BIZ paket tarifnim dodacima po vašem izboru. BIZ dodaci namijenjeni su korisnicima koji žele dodatne minute za razgovore, SMS poruke ili internet u zemlji i/ili inostranstvu.

m:tel

imate prijatelje!

Ne zatvarajmo oči!
ZAŠTITIMO DJECU NA INTERNETU.

KAKO DA STVORIMO SIGURNO VIRTUELNO OKRUŽENJE ZA DJECU?

PIŠE:
DARINKA PETROVIĆ

U današnjem digitalnom dobu, internet je postao neizostavan dio života, posebno za djecu i mlade. Oni svakodnevno koriste različite onlajn-platforme za učenje, zabavu, komunikaciju i društvene interakcije. Međutim, s nebrojenim prednostima koje internet pruža, dolaze i određene opasnosti koje mogu ozbiljno ugroziti sigurnost i dobrobit djece. Prema podacima Unicefa, svaki treći dječak i svaka peta djevojčica u svijetu su bili izloženi nasilju na internetu. Svako dijete koje koristi internet može biti izloženo različitim oblicima sajber-nasilja, uključujući maltretiranje, zlostavljanje, eksploataciju i prevare. Dodatno uz nemiruje činjenica da djeca i mladi nisu zaštićeni od ove vrste nasilja ni kada su u okrilju svog doma: u bilo koje doba dana i na bilo kojem mjestu mogu trpjeti onlajn-zlostavljanje.

Istraživanja su pokazala da:

- više od dvije trećine djece mlađe od 12 godina koristi društvene mreže,
- 62% djece koja dožive zlostavljanje na internetu ne prijavljuje incident roditeljima,
- 50% ljudi ne zna kako zaštiti svoje podatke na internetu,
- oko 41% ljudi doživjelo je bar jedno negativno iskustvo na internetu,
- do 2025. godine oko tri milijarde ljudi koristiće se društvenim mrežama,
- oko 20% veb-stranica namijenjenih djeci ima bar jednu opciju za "čet".

Ovi alarmantni podaci naglašavaju hitnost potrebe za zaštitom djece od savremene, digitalne opasnosti. Jedan od ključnih faktora u zaštiti djece od onlajn-opasnosti je uloga roditelja. Roditelji imaju krucijalnu odgovornost, koja se ogleda u potrebi da budu informisani o potencijalnim opasnostima koje internet može donijeti i da preduzmu mjere kako bi zaštitili svoju djecu. To podrazumijeva redovno razgovaranje sa djecom o bezbjednosti na internetu, postavljanje granica i pravila korištenja interneta, kao i aktivno praćenje dječjih onlajn-aktivnosti. Takođe je važno da roditelji budu uzor svojoj djeci u pravilnom korištenju interneta, vodeći računa o privatnosti, poštovanju drugih onlajn-korisnika i prepoznavanju potencijalnih rizika.

Edukacija igra najvažniju ulogu u borbi protiv onlajn-opasnosti. Škole su važna institucija koja može doprinijeti podizanju svijesti o sajber-bezbjednosti među djecom i mladima. Integracija programa o sajber-bezbjednosti u obrazovni sistem omogućava djeci da razumiju potencijalne prijetnje na internetu i nauče kako da se zaštite. U okviru školskog programa, djeca se uče o sigurnom korištenju interneta, prepoznavanju onlajn-opasnosti, zaštiti privatnosti, upravljanju digitalnim identitetom i odgovornom ponašanju na internetu.

Pored toga, važno je da kompanije koje pružaju internet usluge, poput m:tel-a, prepoznaju svoju društvenu odgovornost u zaštiti djece od onlajn-opasnosti. Kroz različite inicijative i usluge, m:tel pruža alate koji omogućavaju roditeljima da ograniče pristup određenim sadržajima, nadgledaju onlajn-aktivnosti svoje djece i zaštite ih od potencijalnih rizika na internetu. Svjesni potreba današnjice i dodatne onlajn-bezbjednosti,

posebno u obrazovnim ustanovama, kompanija m:tel je u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i kulture RS, školama u Republici Srpskoj omogućila besplatno korišćenje i testiranje usluge „Siguran net“, platforme čiji je cilj bezbjedno korišćenje interneta. Takođe, sa istim ministarstvom je u martu mjesecu 2024. godine, potписан i Sporazum o saradnji, koji podrazumijeva nastavak pružanja usluge „Siguran net“ u školama, u naredne dvije godine.

Kada je u pitanju roditeljski nadzor, postoje različiti alati i aplikacije koji omogućavaju roditeljima da prate onlajn-aktivnosti svoje djece i zaštite ih od potencijalnih rizika na internetu. Ovi alati uključuju filtere za roditeljsku kontrolu, aplikacije za praćenje lokacije, aplikacije za praćenje onlajn-aktivnosti i ugrađene kontrole u operativne sisteme. Korišćenje ovih alata treba da bude praćeno otvorenim i iskrenim razgovorom između roditelja i djece kako bi se osiguralo sigurno i odgovorno korišćenje interneta.

Šta stručnjaci savjetuju roditeljima:

1. Koristite tehnologije zajedno sa djecom

Iako je najjednostavnije dati djeci telefon, tablet ili laptop i očekivati da će se oni zanimati edukativnim aplikacijama i veb-stranicama, to nije najbolji način. Studije su pokazale da je za djecu najkorisnije iskustvo koje steknu dijeleći tehnologije sa roditeljima.

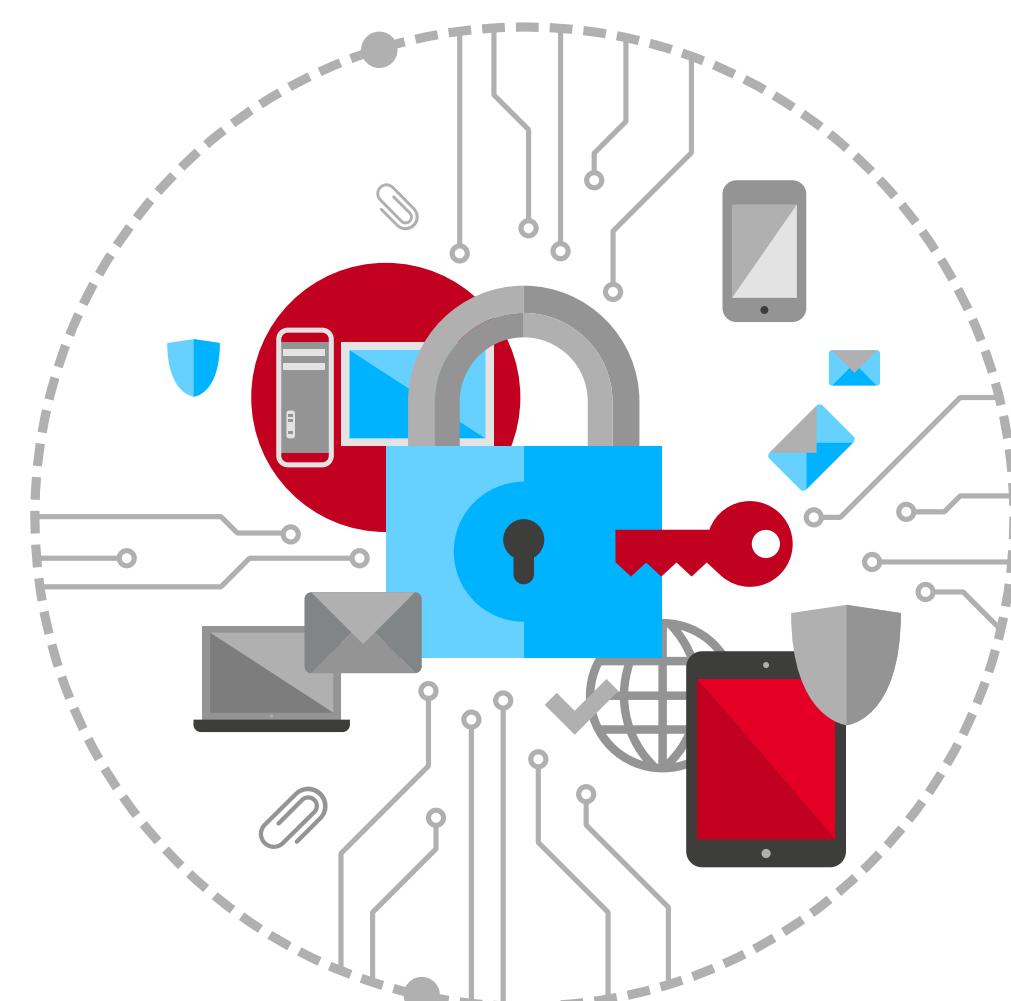
2. Držite uređaje u zajedničkom prostoru

Za praćenje onlajn-aktivnosti, svi pametni uređaji koje dijete koristi trebalo bi da budu smješteni u zajedničkom prostoru, za brzi nadzor. Izbjegavajte postavljanje računara ili pametnih uređaja u spavaću sobu, gdje djeca provode više vremena bez nadzora odraslih.

3. Uvedite ograničenja i pratite ponašanje djeteta

Djeca ne bi trebala svakodnevno satima da gledaju u ekrane, pogotovo ako ih koriste za igranje igrica ili za društvene mreže. Učenje i pretraživanje edukativnih veb-stranica je sasvim druga priča. Ipak, i za to postoji granica i svaki odgovoran roditelj bi trebalo da je postavi i ostane dosljedan. Takođe, poželjno je da često provjeravate istoriju pretraživača vašeg djeteta i da znate njegove lozinke.

Pored toga, pobrinite se da vaša djeca ne otvaraju naloge na društvenim mrežama ili preuzimaju aplikacije za društvene mreže dok ne napune najmanje 13 godina. To nalaže i Pravilo o zaštiti privatnosti djece na internetu doneseno 1998. godine, s ciljem zaštite privatnosti djece na internetu.

4. Razgovarajte sa djecom o onlajn-bezbjednosti

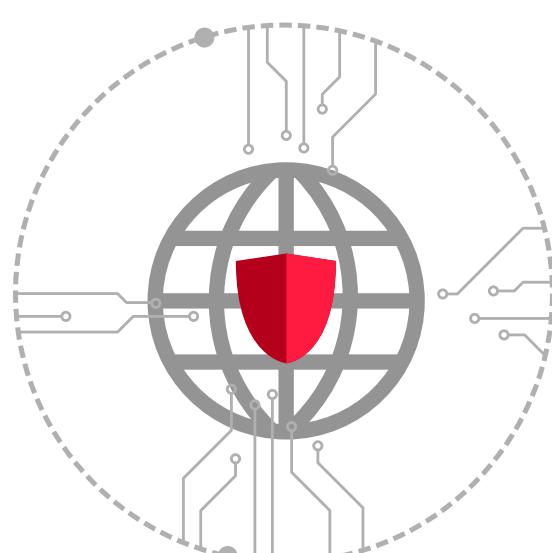
Sa djecom se mora razgovarati, razgovarati, razgovarati... o svemu, pa i o onlajn-bezbjednosti, kako bi znali za opasnosti koje vrebaju i kako bi poštovala pravila koja postavite, a koja bi trebalo da glase ovako:

- nikada ne smijem nikome davati lične podatke, uključujući ime, adresu, broj telefona, naziv škole ili finansijske podatke,
- nikada ne smijem pristati da lično upoznam nekoga sa kim sam stupio/la u kontakt putem interneta,
- sa nepoznatim ljudima se ne smijem dopisivati niti se čuti telefonom bez dopuštenja odrasle osobe,
- nikada ne smijem otvarati e-poštu sa nepoznatih adresa,
- obavezno će prijaviti odrasloj osobi ako na internetu primijetim nešto što čini da se osjećam neprijatno i što me uznemiruje.

5. Bezbjednosni alati i roditeljski nadzor

Postoje brojni pouzdani bezbjednosni alati koji vam mogu pomoći u praćenju ponašanja djece na internetu. Oni ne mogu biti zamjena za roditeljstvo, nego samo dodatni nadzor, pa ne odustajte od prethodnih smjernica. Softver je tu samo da vam pomogne da u namjeri da zaštitite svoje dijete budete još uspješniji.

Uz sve ove alate i savjete, ipak, je moguće da se desi da dijete postane žrtva onlajn-nasilja. Važno je da ih pažljivo slušamo i pratimo dječije ponašanje. Znakovi koji upozaravaju da je dijete, možda, žrtva onlajn-nasilja mogu biti:

- dijete više ne koristi internet niti provjerava svoj telefon,
- pokazuje znakove stresa kada dobije e-poštu, SMS ili druga obavještenja,
- povlači se u sebe,
- ne želi ići na društvene ili školske događaje,
- pokazuje znakove niskog samopoštovanja, depresije ili straha,
- niže loše ocjene,
- gubi apetit ili ima problem sa spavanjem.

Kada primijetimo neke od ovih znakova, potrebno je što brže i što adekvatnije reagovati. Roditelji moraju preuzeti aktivnu ulogu kako bi pomogli svojoj djeci. Stručnjaci preporučuju da naučite svoju djecu da ne reaguju na zlostavljače, da sačuvaju dokaze i prijave ih aplikaciji ili veb-stranici. Takođe, roditelji bi o tome trebalo da obavijeste predstavnike škole ili roditelje zlostavljača, ukoliko je to neko od vršnjaka. Isto tako, roditelji svoju djecu treba da nauče kako da se zauzmu za žrtve nasilja putem interneta, da ne komentarišu objave koje vrijeđaju ili uznemiravaju druge, te da ne dijele i ne prosljeđuju fotografije ili poruke koje su za nekoga neprijatne.

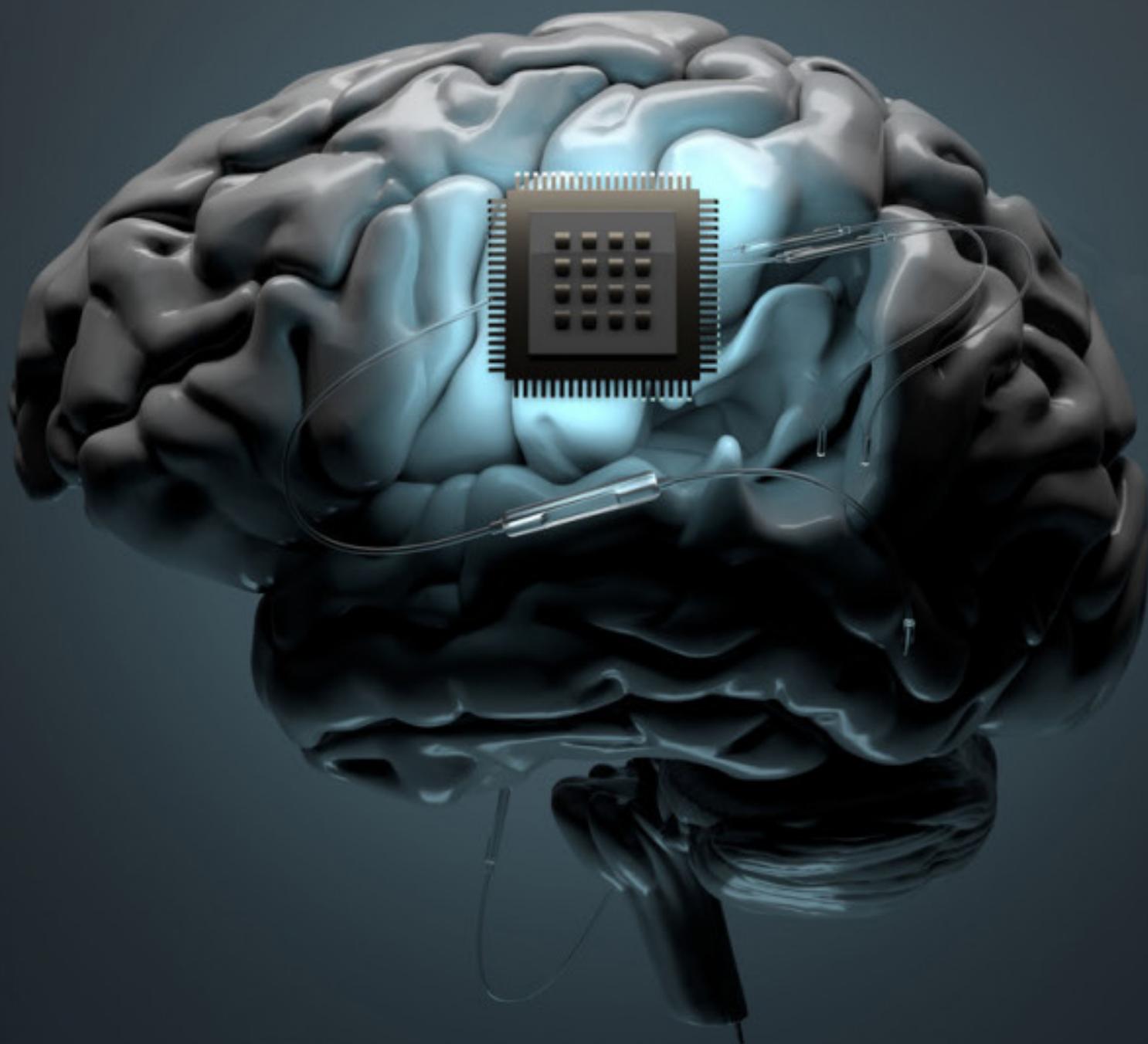
Djecu treba ohrabrivati da alarmiraju odrasle i podrže žrtvu, kako bi i žrtvi i zlostavljaču pokazali na čijoj su strani.

Problem opasnosti na internetu je kompleksan, stoga i rješenje mora da bude takvo. Samo koordinisanim akcijama i djelovanjem svih faktora i institucija u društvu, edukacijom, prevencijom, razgovorom i tehnološkim napretkom možemo doći do sigurnog virtuelnog okruženja za nas i naša nova pokoljenja.

Na korak do telepatije: Šta donosi prvi čip ugradjen u ljudski mozak?

Piše:

MARKO ŠIKULJAK

Početna ideja Neuralinka i implantacije čipova u ljudski mozak bila je da se spajanjem elektronskih i hemijskih signala pomogne pacijentima da prevaziđu paralizu i niz neuroloških stanja. Ali već znamo da se naučna dostignuća rijetko kad završavaju samo na jednom, moguća upotreba u teoriji se može razgranati na mnoštvo funkcija koje su do sada bile rezervisane za smjelije filmske scenarije. Prva od njih je da se mislima upravlja računarom!

Maskov Neuralink izvršio je prvu implantaciju čipa u region mozga koji kontroliše namjeru za kretanje. Pacijent se dobro oporavlja, a uređaji očitavaju pozitivne signale u detektovanju neurona i povezivanju signala koje emituje tijelo i čip. Ovo bi, ukoliko se pokaže uspješnim, bio ključni korak u ambicijama Neuralinka da pomogne pacijentima da prevaziđu paralizu i niz neuroloških stanja.

Zapravo, čip je pojednostavljen naziv za interfejs mozak–računar (BCI) implantat koji treba da napravi simbiozu sa ljudskim mozgom, očita i preuzme signale koje emituje mozak i dalje ih odašilje u novom formatu koji će moći da očitaju drugi uređaji. Za početak, plan Neuralinka je da ljudima omogući kontrolu kursora računara ili tastature samo svojim mislima. Ova telepatija trebalo bi da nadomjesti funkcije koje su izgubljene kada se komunikacioni putevi između mozga i tijela prekinu. Dalji razvoj tehnologije mogao bi ići u smjeru da premosti vezu između tijela i mozga te da se dijelovi tijela pokrenu uz pomoć signala čipa. Takođe, Mask najavljuje da će tehnologija biti usmjerena na obnavljanje vida slijepima i onima koji imaju probleme sa vidom. Čip Neuralinka mogao bi „direktno da prenese vid do mozga“ stimulišući dijelove vizuelnog korteksa, možda čak i obnavljajući vid tamo gdje je optički nerv koji povezuje oko i mozak izgubljen.

Sve ove ideje razvijaće se u narednim godinama do konačne realizacije, ali se, prema najavama, neće završiti samo na ovome. Na dugoročnom planu, tehnologija moždanog interfejsa ima za cilj da omogući ljudima da se integrišu sa mašinama radi poboljšanja, unapređenja i dodavanja novih sposobnosti ljudskom umu. Ova tehnologija može imati široku primjenu, od ubrzanja komunikacije sa računarama (i drugim ljudima sa interfejsima), preko proširivanja i pojačavanja kapaciteta pamćenja, do percepcije detalja koji su van dosega ljudskih čula.

U slučaju implantata kod zdravih ljudi već počinju da se granaju moralne dileme podjednako raznovrsne kao i mogući naučnofantastični scenariji, u kojima se pitamo šta je sa mogućnošću hakovanja, zaštitom podataka u mozgu, mentalnom privatnošću...

KAKO SU IT GADŽETI UTICALI NA DANAŠNJU MODU?

PIŠE:

MARKO ŠIKULJAK

IT gadžeti, poput pametnih telefona, pametnih satova, i drugih nosivih tehnologija, sve više utiču na način na koji ljudi biraju, kupuju i nose odjeću. Ovi gadžeti ne samo što omogućavaju veću povezanost i dostupnost informacija, već takođe utiču na trendove u modi kroz različite aplikacije, društvene medije i online platforme. A uz sve to, gadžeti su postali modni detalji, jer se sve više pri dizajnu obraća pažnja na to kako se uklapaju u naš stil.

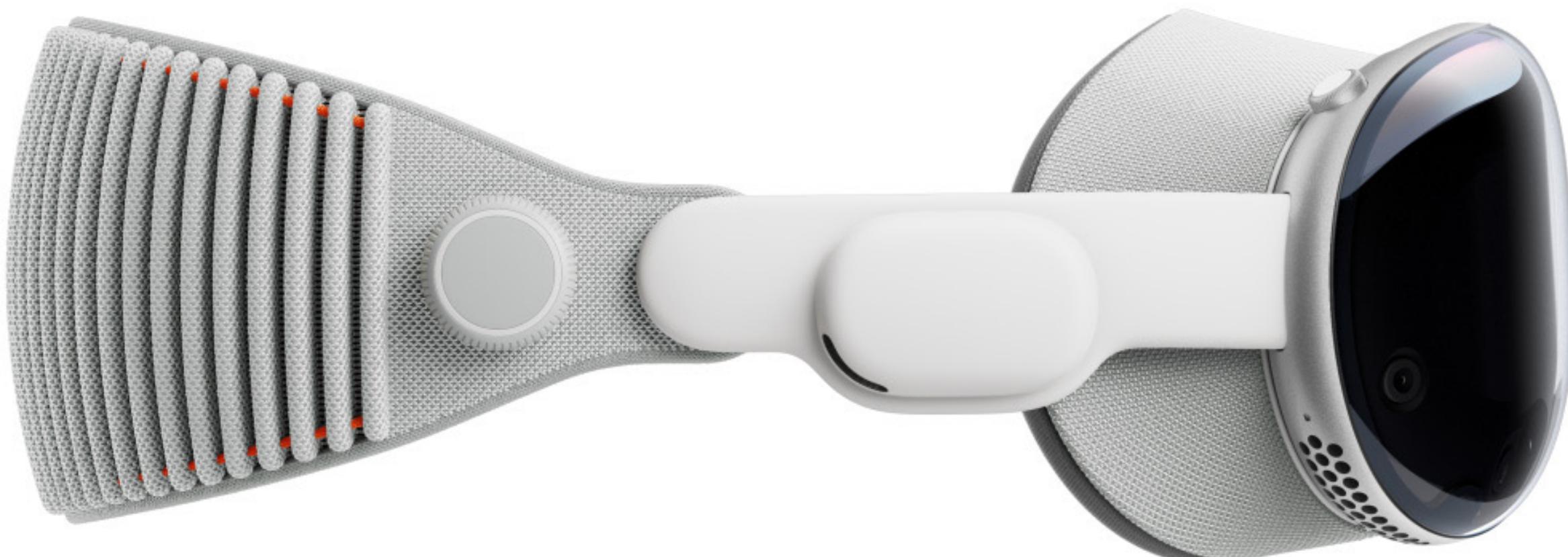
Prva pomisao na riječ gedžet su spravice koje imaju neku specifičnu funkciju i koriste se da nam pomognu u nečemu što je prije elektronskog napretka uređaja bilo dosta sporije ili komplikovanije. Ali što su olakšali neke svakodnevne funkcije, sve više u prvi plan ulazi njihova estetska dimenzija, a kreativci u oblasti industrijskog dizajna trude se da pametne satove, telefone, slušalice i ostale uređaje "upakuju" kao nakit ili neki drugi statusni simbol koji nosi dodatnu vrijednost u odnosu na funkcionalnost koju sam uređaj nosi.

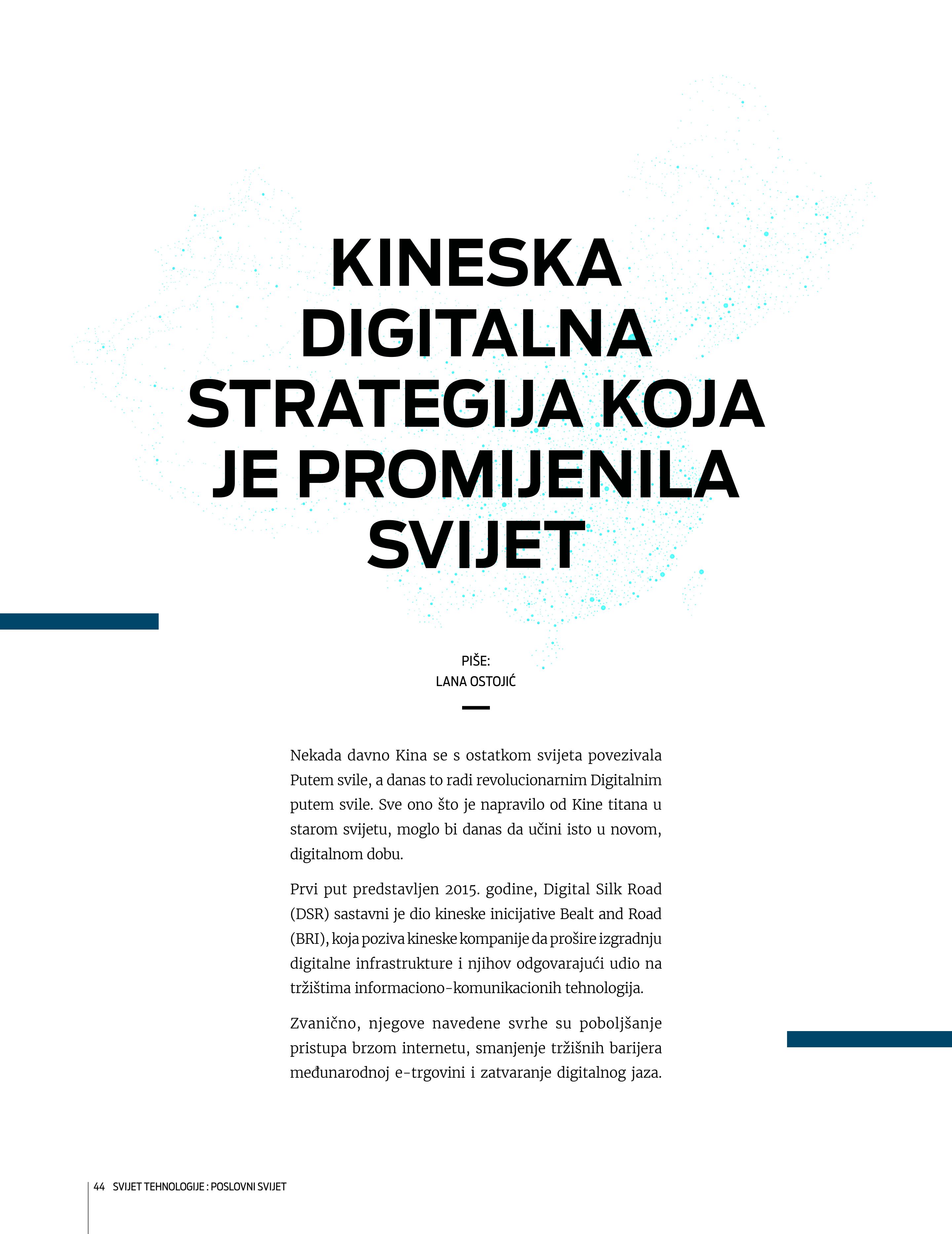
Sigurno je prva pomisao na luksuzna izdanja mobilnih telefona, ukrašenih zlatom i dijamantima, koji postaju spektakularan spoj tehnologije, dizajna i luksuza. Pametni satovi donijeli su toliko novina u odnosu na svoje analogne prethodnike, ali preuzimaju nešto što je krasilo i njih – sve više su ne samo uređaj koji obavlja funkcije, već se računa na to da su modni detalj ili komad nakida oko zgloba ruke. Kako je radno vrijeme sve fleksibilnije, tako je i nošenje najvažnijeg alata – laptopa, uobičajena stvar. A torba u kojoj se on nosi postala je predmet dizajnerskog unapređenja, pa je njihov izbor proširen, a uklapanje sa onim što se nosite na sebi postaje nešto na šta se obraća pažnja.

Bežične slušalice osim što se ocjenjuju kao jedan od najkorisnijih gedžeta, imaju možda i najveći uticaj na stil. Razni su načini na koji se on ispoljava. Od toga da se njihova kutijica dizajnira u obliku karmina, do slušalica koje su osmišljene tako da se po prestanku slušanja spoje i dobiju oblik ogrlice koja se nosi oko vrata.

No to sigurno sve nije nešto na čemu će se uticaj na modu završiti. Pojedini brendovi već nude digitalne izložbene salone kako bi ocijenili interesovanje tržišta, a kupcima omogućavaju da unaprijed naruče digitalne dizajne prije nego što krenu u proizvodnju.

Još jedan interesantan primjer su AI alati koji korisnicima omogućava praćenje trendova u realnom vremenu, kako za kupce, tako i za kompanije. A najobimnija oblast u kojoj se očekuje primjena AI jeste dizajniranje odjeće, gdje se očekuje da novi alati ubrzaju kreativni proces i uštedi ručni rad dizajnerima, istovremeno štedeći novac na materijalima koji bi inače bili korišćeni za izradu stvarnih modela.

KINESKA DIGITALNA STRATEGIJA KOJA JE PROMIJENILA SVIJET

PIŠE:
LANA OSTOJIĆ

Nekada davno Kina se s ostatom svijeta povezivala Putem svile, a danas to radi revolucionarnim Digitalnim putem svile. Sve ono što je napravilo od Kine titana u starom svijetu, moglo bi danas da učini isto u novom, digitalnom dobu.

Prvi put predstavljen 2015. godine, Digital Silk Road (DSR) sastavni je dio kineske inicijative Belt and Road (BRI), koja poziva kineske kompanije da prošire izgradnju digitalne infrastrukture i njihov odgovarajući udio na tržištima informaciono-komunikacionih tehnologija.

Zvanično, njegove navedene svrhe su poboljšanje pristupa brzom internetu, smanjenje tržišnih barijera međunarodnoj e-trgovini i zatvaranje digitalnog jaza.

Shodno tome, Digitalni put svile reklamira se kao moćan lijek za globalni ekonomski oporavak. Nezvanično, ovaj digitalni kineski most ima za cilj da pozicionira Crvenog zmaja kao državu koja vuče konce u novom, digitalnom dobu.

Evropa, Bliski istok i Afrika predstavljaju najveće tržište kineskih kompanija izvan Kine, a slijedi ih Azijsko-pacifički region. Kako bi pokazale svoju posvećenost Evropi, kineske tehnološke kompanije najavile su planove za izgradnju proizvodnog pogona u Francuskoj, vrijednog 220 miliona američkih dolara, koji će zaposliti 500 novih radnika za proizvodnju 4G i 5G opreme za evropsko tržište. Očekuje se da će fabrika doprinijeti sa 1,2 milijarde američkih dolara direktnim godišnjim ekonomskim aktivnostima.

Kineske telekom kompanije takođe su zauzete polaganjem optičkih kablova kako bi poboljšale internet konekciju u zemljama u razvoju. Druga faza kinesko-pakistanskog optičkog projekta postala je operativna u julu 2020. godine.

To, međutim, nije sve. U međuvremenu, vodeće internet kompanije proširuju usluge e-trgovine i mobilnog plaćanja u jugoistočnoj i južnoj Aziji. Alibaba gradilo logističke centrene ključnim tržištima kao što su Tajland, Malezija, Indonezija i Singapur. Prekogranična e-trgovina važan je dio kineske strategije Internet Plus, koja internetsku prodaju smatra efikasnim načinom povećanja potrošnje i povećanja učešća u regionalnim lancima vrijednosti, posebno među malim i srednjim preduzećima i poljoprivrednicima.

Usvajanje visoke tehnologije moglo bi zaista pomoći zemljama u razvoju da zakorače u budućnost, uz povećanje produktivnosti povezano sa smanjenim kriminalom i korupcijom, poboljšanim kvalitetom učenja i pružanjem zdravstvene zaštite.

Digitalni put svile postaje sve važniji dio projekta Pojas i put. Sve to predstavlja sredstvo uz pomoć kojeg Peking nudi alternativu tehnološkom svijetu u kojem trenutno dominiraju SAD. Uspon Kine više nije pitanje, ona je danas vodeća ekomska sila i rastući generator visoke tehnologije.

NOVI POHOD NA MJESEC

Svemirska trka u slanju letjelica na
Zemljin satelit ponovo je aktuelna. Neke
zemlje planiraju ponovo da pošalju
robotske misije na Mjesec, neke da
isprave greške zbog kojih su njihove ranije
letjelice postale svemirski otpad te da ih
prvi put spuste na sivu, prašnjavu površinu
Zemljinog pratioca. Zapravo, sve više je
cilj južni pol Mjeseca, prekriven ledom,
sa namjerom da se postave temelji
spuštanja čovjekove noge na ovaj dio
Zemljinog sputnika

PIŠE:

MARKO ŠIKULJAK

Tek pet zemalja uspjelo je da spusti svoje letjelice na Mjesec. Rusija i SAD to su uradile više puta šezdesetih i sedamdesetih godina prošlog vijeka. Kina je uspjela tri puta u protekloj deceniji, računajući i prvo slijetanje na tamnu stranu Mjeseca u januaru 2019.

Indija je prošle godine uspješno spustila rover na slabo istražen prostor Mjesečevog južnog pola. Krug je zatvorio Japan, čije je slanje rendgenskog teleskopa u septembru 2023. ostalo u Zemljinoj umjesto u Mjesečevoj orbiti. U januaru ove godine spustili su sondu ciljujući zonu slijetanja široku tek 100 metara. Osim neuspješnih japanskih pokušaja, u 2023. bilježimo neuspjeh ruske misije, kao i pokušaj neprofitne organizacije iz Izraela.

Najteži dio posla je slijetanje, jer ne postoji atmosfera koja bi usporila letjelicu. S obzirom na to da padobrani nemaju smisla, spuštanje se oslanja na potisne uređaje, koji usporavaju pad, dok se pokušavaju izbjegći litice i krateri.

SAD su jedine na Mjesec poslale ljudske posade, a višedecenijsku pauzu u slanju lunarnih letjelica planiraju da prekinu dvije privatne kompanije, što će biti prvi put da privatna kompanija pošalje letjelicu na Mjesec, a ne velika razlika odlučiće koja od njih će biti prva. Obje ciljuju južni dio Mjeseca, a naučnici vjeruju da permanentno zasjenčeni krateri na južnom polu sadrže milijarde kilograma smrznute vode koja bi mogla da se koristi za piće i pravljenje raketnog goriva. Zato je to područje cilj budućeg mekog spuštanja letjelice sa ljudskom posadom. Projekat po imenu „Artemis“ (nakon Apolla ili Apolona, na red je došla njegova sestra Artemida) NASA je prvo planirala za 2025. pa ga je zbog sigurnosti pomjerila za 2026, da bi se danas nagađalo kako bi moglo doći do još nekog odgađanja. Bilo kako bilo, ljudska fascinacija za hodom po Mjesecu i dalje je živa, taj događaj bi se uskoro mogao ponoviti, dok su učestale aktivnosti slanja letjelica nešto što će još bolje pripremiti tu misiju.

STEVO GRABOVAC, DOBITNIK SEDAMDESETE NIN-OVE NAGRADE

PIŠE:
GORANA JOVIĆ

Roman „Poslije zabave“ Steve Grabovca, objavljen u izdanju izdavačke kuće „Imprimatur“, zasluženo je osvojio sedamdesetu NIN-ovu nagradu za najbolji roman na srpskom jeziku u 2023. godini. Ova prestižna nagrada, koja se dodjeljuje od davne 1954. godine, pripala je ovom književniku porijeklom iz Broda, zbog izuzetne narativne dubine, slojevitosti likova i bogatstva stila, romana koji nikoga nije ostavio ravnodušnim.

Za m:agazin nagrađeni književnik govorio je o procesu stvaralaštva, teškoj situaciji na književnoj sceni i postratnim traumama koje su protkane kroz društvo današnjice, ukome su književnost i umjetnost zapostavljene i prepuštene same sebi kao i sudska pojedinca.

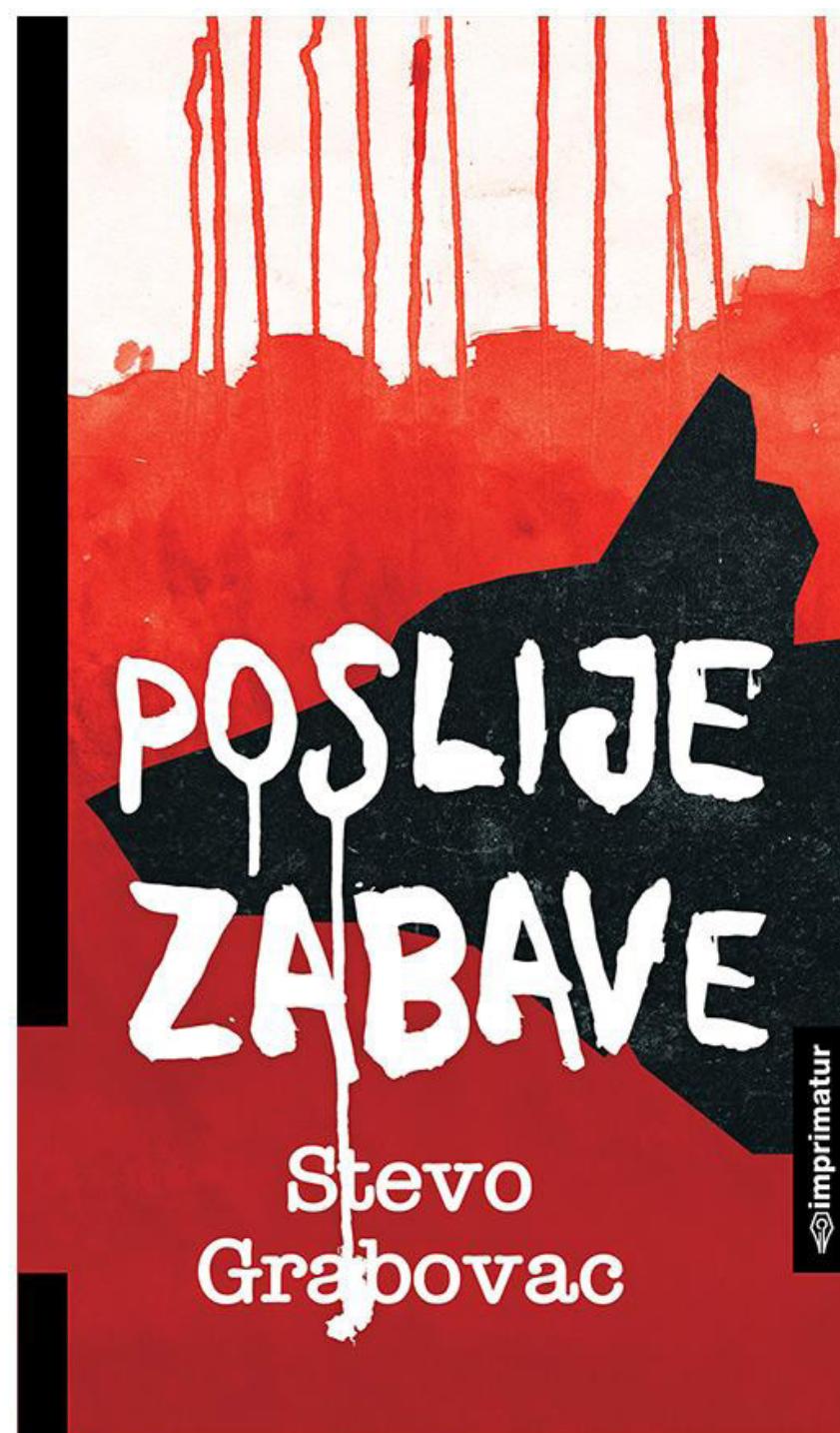
Grabovac je prvi književnik iz Republike Srpske koji je osvojio ovu prestižnu nagradu, koja predstavlja sinonim vrhunske književnost na ovim prostorima.

Koja je bila prva emocija koju ste osjetili saznавši da ste osvojili NIN-ovu nagradu?

Iskreno, prvobitno sam bio dosta iznenađen i zbumen. Postao sam svega svjesniji tek u momentu kada sam bio na konferenciji za novinare i shvatio da su na tom istom mjestu prije mene bili Miloš Crnjanski, Danilo Kiš, Meša Selimović, a upravo taj osjećaj me drži i do dana današnjeg.

Jeste li uspjeli isprocesuirati prvobitne emocije i da li su se utisci sada slegli?

Uspjesi poput ovog donose mnogo novih obaveza koje se nižu jedna za drugom i to je lijep osjećaj, ali čovjek ima malo vremena da ostane sam sa sobom i procesuira sve te osjećaje. No ne žalim se, daleko od toga.

Koji su to autori i djela koja su obilježila Vaše djetinjstvo, a potom i stvaralaštvo?

Pisci kao što su Danilo Kiš, Miloš Crnjanski i Meša Selimović obilježili su moje djetinjstvo i mladost, dan-danas im se rado vraćam i svaki put shvatim nešto novo. Što se tiče svjetskih književnika, rado čitam Dostojevskog ili u mom slučaju Roberta Bolanja, pisca koji mi je bio jedno veliko životno otkriće. Volim da istražujem i otkrivam nove autore, pa bih na tu listu stavio i neke savremene francuske pisce poput Mišela Uelbeka, Frederika Begbedea i Mišela Karerea. „Grobnica za Borisa Davidovića“, djelo autora Danila Kiša, jedna je od mojih omiljenih knjiga. Iako se svrstava u zbirku priča, ja ovu knjigu doživljavam kao poseban žanr.

Kako biste opisali situaciju izdavačke i književne scene na prostoru Bosne i Hercegovine?

Najiskrenije, situacija naše izdavačke i književne scene je veoma loša. Postoje tri ili četiri ozbiljne izdavačke kuće i nadam se da će se upravo zbog njih promijeniti ovo katastrofalno stanje domaće izdavačke scene. Ja sam svakako imao sreće sa izdavačkom kućom „Imprimatur“, sa kojom dijelim zajedničke početke.

Kako je proces pisanja romana izgledao i da li Vas je promijenio na neki način, odnosno da li je stvaralaštvo put ka drugim uglovima stvarnosti?

Mislim da je pisanje svakog romana zadiranje u sebe. Čovjek prvenstveno mora da radi na sebi da bi radio na tekstu, tako da svaki put kada započnem novo djelo, krenem od nule i sebe postavljam kao potpunog amatera, jer je potrebno otkriti i spoznati nove stvari te se uklopiti u njih. Ako se radi o nekim traumatičnim temama, neophodno je ojačati se mentalno i duhovno da bih mogao dovoljno da se sklonim od teme kojom se bavim. Svaki proces pisanja je ujedno i proces unutrašnje promjene.

Kako vidite ulogu pisca u društvu i može li književnost dovesti do bitnih promjena?

Zaista mislim da nas književnost može promijeniti isključivo na ličnom i pojedinačnom nivou. Pisanje je neka vrsta sagovorništva i zahtijeva nekog sa druge strane. Mislim da u društvu i geopolitičkoj situaciji ne može napraviti puno promjene, jer, prije svega, ljudi koji donose bitne odluke o našim životima i koji u rukama imaju moć ne čitaju i mislim da ih to ne zanima. Rekao bih da za njih postoje neki „veći“ interesi koji su iznad umjetnosti i književnosti. U suprotnom bi više razmišljali o slobodi pojedinca, upravo čime se bave umjetnost i književnost, a ne bi se fokusirali na neke interese koje ja kao pojedinac ne razumijem i ne želim da razumijem.

Središnja priča ovog slojevitog romana je istinita priča o ubistvu devetnaestoro romske djece tokom rata u Bosni i Hercegovini 1992. godine, kako je moguće da je ova priča zaboravljena i da li je Vaša namjera bila podsjetiti javnost na ovaj užasan zločin?

Namjera mi jeste bila sačuvati ovaj stravični događaj od zaborava. Cijela ta priča sama po sebi je užasna, ali još užasnije je dopustiti da se prepusti zaboravu i da postane nebitna. U takvim momentima preispitujete svoju savjest, a ja sam se potrudio da kroz ovu priču utičem i na savjest čitalaca. Postavio sam sebi pitanje kako je moguće da se takve stvari dese a kamoli zaborave. Odgovori koje sam čuo su: „Velika je to trauma, ne treba misliti o tome.“ Ali, po mom mišljenju, to su izgovori, a ne odgovori. Oni koji su trebali da se bave tom tematikom i sačuvaju je od zaborava nisu to uradili, ostala je samo književnost koja će koliko-toliko zapečatiti tu priču.

Mislite li da su ratne traume ostavljene u amanet mlađim generacijama i da li je potrebno o ratu danas govoriti?

Ratne traume prisutne su u našem društvu, naročito u mlađim generacijama koje nemaju pravu svijest o tom ratu i lako se ostraste mržnjom koja ih doveđe do mnogobrojnih sukoba u vezi sa nacionalnim i političkim interesima. Ljudi koji su rat doživjeli ispunjeni su traumama i to ne osjećaju na isti

način kao mladi. Rat jeste jedna velika trauma, a mislim da o traumama treba pričati književno, neostrašeno i bez mržnje, pokušati dotaknuti dubinu, ne treba ih izbjegavati i zanemarivati.

Smatrate li da nagrade pomažu knjigama da pronađu put do čitalaca?

Često volim da ponovim to da smo mi mala sredina koja se svakodnevno susreće sa velikim brojem naslova i interesa različitog sadržaja i zato je mnogo jednostavnije kada se fokus stavi na jednu knjigu. Sa druge strane, značajne su i novčane nagrade koje pružaju određenu materijalnu sigurnost, jer veliki broj pisaca ne može da živi od pisanja.

POBJEDNICI 7. REGIONALNOG APP IZAZOVA

PIŠE:
GORANA JOVIĆ

U organizaciji kompanija Telekom Srbija, m:tel BiH i m:tel Crna Gora, održano je sedmo izdanje "Regionalnog app izazova", okupivši najbolje srednjoškolce iz regije. Njihova inovativna rješenja obećavaju unapređenje svakodnevnog života i pozitivne promjene u društvu.

Najbolje rezultate postigli su timovi iz Milića, Podgorice i Sremske Mitrovice. Tim iz Bosne i Hercegovine, iz Milića, pod imenom "iTek" iz Srednjoškolskog centra "Milutin Milanković", osvojio je srca žirija aplikacijom "ARTour".

Osim pobjede, članovi ovog tima, Sergej Kaldesić i Vladimir Erić, pod mentorstvom profesora Željka Nikolića, osigurali su i priliku da prisustvuju konferenciji u Barseloni posvećenoj kreativnosti, vizuelnim i digitalnim umjetnostima.

U razgovoru za m:agazin, otkrili su svoje težnje, planove za budućnost, kao i proces koji ih je doveo do ideje za aplikaciju.

Kako biste opisali vaš osjećaj nakon pobjede i šta je ovo takmičenje za vas značilo?

Sergej i Vladimir: Osjećamo se fantastično nakon pobjede. Ovo takmičenje nam daje motivaciju da nastavimo dalje u ovom pravcu. Očekujemo još ovakvih dostignuća i radujemo se svakom novom kontaktu sa uglednim osobama i preduzećima koja cijene naš rad i trud, jer želimo dalje da napredujemo u ovoj oblasti.

Kako biste opisali vaše iskustvo rada na aplikaciji?

Sergej i Vladimir: Rad na aplikaciji se predstavio kao pravi izazov. Izuzetno je inspirativan i poučan proces. Kompletan rad na aplikaciji kao projektu jeste savršeno iskustvo, jer smo dobili novo znanje, a, takođe, i poboljšali naše vještine.

Kakva su vaša očekivanja i osjećanja u vezi sa predstojećom konferencijom u Barseloni, s obzirom na to koliko ona donosi kreativnost, vizuelne i digitalne umjetnosti?

Sergej i Vladimir: Sa nestrpljenjem čekamo konferenciju u Barseloni! Jedva čekamo da vidimo svjetski aktuelni standard onoga što nas interesuje i u čemu se usavršavamo.

Šta vas je inspirisalo da se odlučite za profesiju u informacionim tehnologijama?

Sergej i Vladimir: Motivisao nas je doprinos uglednih osoba u svijetu informacionih tehnologija i biznisa. Mnogi od njih i dalje su aktuelni u industriji. Njihovi inovativni izumi, proizvodi i usluge su ključni za njihov uspjeh i poziciju koju trenutno imaju u društvu. Inspirišući se njihovim dostignućima, težimo da postignemo sličan uticaj kroz svoj rad u IT sektoru.

Kako ste došli na ideju za aplikaciju turističkog vodiča, i možete li opisati proces koji je vodio do nje?

Sergej i Vladimir: Na ideju za aplikaciju smo došli nakon višednevne analize okruženja i tržišta. Analizirali smo potencijal države Bosne i Hercegovine i zaključili par prednosti koje se mogu iskoristiti za kreiranje jednog javnog servisa. Među njima su se našli i turizam i ugostiteljstvo, nakon čega smo osmislili ideju za turističkog vodiča, a do teme za aplikaciju došli smo analizom tržišta i onoga što ljudima treba. Potrebno je bilo da se kreira servis koji će biti besplatan za korišćenje, ali će biti mnogo jak i značajan po sadržaju koji ima.

Kako ste došli do odluke da se fokusirate na opštinu Milići?

Sergej i Vladimir: Aplikacija je koncentrisana na područje opštine Milići zato što namjeravamo postepeno širiti pokriveno područje koje zauzima aplikacija. Najbolji put je da krenemo od nas samih, stanovnika opštine Milići, čije se prirodne i kulturne vrijednosti ne cijene onoliko koliko bi trebalo. Naravno, to nije samo za opštinu, već čitavu državu, stoga aplikacija ima put širenja na cijelu državu, pa možda čak i region. Potrebno je da podignemo svijest našeg stanovništva o onome što se nalazi oko nas, pogotovo u vrijeme kada se na prave vrijednosti gleda iz perspektive pesimista.

Koji su vaši planovi za budućnost?

Sergej: Odlučio sam da se usmjerim na informacione tehnologije, razvoj softvera, programiranje i druga polja u informatici, zato što volim rješavanje problema, izazova i prepreka. Moj pristup rješavanju svih problema ostvarujem logikom i pogledom iz više uglova, analizom problema i situacije. Želim stvarati i kreirati u bilo kom obliku, te sam pronašao IT kao polje u kojem ću svoje ideje i misli pretvoriti u stvarnost, koristeći neograničen dijapazon funkcionalnosti i alata koje tehnologija nudi.

Vladimir: Planiram da upišem Softversko inžinerstvo na FTN-u u Novom Sadu, te da nastavim rad u „Android Developmentu“.

Za kraj, upitali smo mentora Željka Nikolića, cijenjenog i nagrađivanog profesora iz Srednjoškolskog centra "Milutin Milanković", kako on doživljava ovu pobjedu?

Željko Nikolić: Kao mentor, osjećam se izuzetno ponosno i ispunjeno vidjevši uspjeh svog tima. Svjedočiti napretku i dostignućima svojih učenika je jedno od najzadovoljavajućih iskustava u mom profesionalnom životu. Podrška koju pruža m:tel kroz ovakve konkurse ima ogroman značaj. Ona omogućava našim učenicima da steknu praktično iskustvo, primijene svoje znanje u stvarnom svijetu i razvijaju vještine koje su im neophodne za uspjeh u industriji. Takođe, m:tel-ova podrška pruža dodatnu motivaciju i samopouzdanje našem timu.

SMIJEH KAO LIJEK ZA DUŠU

NATAŠA AKSENTIJEVIĆ O
MAGIJI POZORIŠTA I ŽIVOTNIM LEKCIJAMA

PIŠE:
LANA OSTOJIĆ

Glumica Nataša Aksentijević i njen kolega Peđa Damnjanović odlučili su da publiku ponovo nasmiju do suza – novom predstavom „Kako sam se nadala, dobro se nisam udala“ u režiji Miše Obradovića. Ova romantična komedija, koja puni pozorišne sale širom regiona, na duhovit i dovitljiv način govori o životnom putu jedne sasvim obične žene u potrazi za savršenom ljubavlju i tipičnim muškarcima koje je na tom putu susretala. Duhovit i pomalo tragikomičan tekst Dušana Jankovića podsjeća sve nas na svakodnevne probleme, izazove i velika zadovoljstva kroz koja prolazimo u potrazi za idealnim. Predstava koja će vas tjerati do suza, što od smijeha što od sentimentalnosti, garantuje odličnu zabavu poslije koje ćete se sigurno osjećati pozitivno i shvatiti da, bez obzira na to kroz šta ste prolazili u životu – niste pogriješili.

Predstava „Kako sam se nadala, dobro se nisam udala“ nastavlja da oduševljava publiku, donoseći osmijeh na lica gledalaca i inspirišući ih da vjeruju u moć ljubavi i smijeha. Ne propustite priliku da doživite ovu čaroliju na sceni koja će vas razveseliti, dirnuti, ali istovremeno i podstaći na razmišljanje.

Možete li nam objasniti zašto je upravo ova varijanta, umjesto klasičnog citiranja izreke: „Kako sam se nadala, dobro sam se udala“, odabrana kao naslov predstave?

NATAŠA: Naslov je odabran prije svega kao provokacija. Jer mnogo je onih koji su prošli kroz brak i shvatili da to nije za njih. Ali svakako postoje i oni koji su u srećnom braku, ali povremeno pomisle da su „malo pogriješili“.

PUBLIKA JE ŽELJNA KOMEDIJA – JER SMIJANJE JE NAJLJEPŠE STANJE DUŠE.

Jedan od zanimljivih aspekata ove predstave jeste koncept prikazivanja muškaraca sa kojima se Darinka susreće – kroz životinjske likove. Kako ste došli na tu ideju, da li ta metaforička interpretacija ima dublje značenje u kontekstu priče?

NATAŠA: Ideja je došla sasvim slučajno, kao i sve dobre stvari u životu. Poređenje Darinkinih promašaja nema direktno dublje značenje sa životinjskim svijetom. Mada osnovne karakteristike pojedinih životinjskih mužjaka imaju bliske veze sa njenim „momcima“.

Kao što znamo, Miša Obradović je ovom predstavom prvi put preuzeo ulogu producenta i reditelja u pozorištu. Kako biste opisali svoje iskustvo saradnje sa Mišom na ovoj komediji?

NATAŠA: Ovo iskustvo opisala bih kao jednu od najljepših saradnji do sada. Miša je čovjek izuzetno pozitivne energije, velike strasti i posvećenosti. Kada radite s nekim ko zna šta želi, osjećate se sigurno i bezbjedno.

Kako Darinkin put od idealizacije do stvarnog pronalaska sreće odražava iskustvo modernih žena u potrazi za ljubavlju? Da li su Vaša životna iskustva uticala na interpretaciju njenog lika?

NATAŠA: Darinka se razvija kao i svaka žena koja je u potrazi za savršenim. Prolazi kroz manje i veće lomove i razočarenja. Kao glumici mi je to bio veliki izazov. Prije svega jer je komedija u pitanju. Ono što mi je bilo najbitnije jeste da ne pređem granicu mjere. Naravno da su i moja iskustva uticala na interpretaciju njenog lika. Neki dijelovi izuzetno su bliski sa mojim ličnim iskustvima. Žena je oslobođena prinudnog braka, izbora roditelja, različitim „moranja“, ali pred njom su novi izazovi izbora.

Da li lik kojeg Darinka izabere na kraju predstavlja savršenog muškarca ili je stvar u percepciji?

NATAŠA: Savršen izbor je uvijek onaj koji vas voli onakvu kakvu jeste. Onaj ko nema potrebu da od vas napravi ono što je njegova slika vas. To je razlog zašto je za Darinku posljednji onaj pravi. To ne znači da svi drugi karakteri sa njihovim osobinama i profesijama ne bi mogli da budu oni pravi ako bi prihvatali Darinku takva kakva jeste.

Ova komedija već nekoliko mjeseci privlači veliki broj gledalaca, koja je ključna poruka koju želite da im prenesete kroz ovu priču te na koji način smatrate da će inspirisati publiku?

NATAŠA: Privlači ih činjenica da će se dobro provesti, nasmijati i raznježiti. Publika je željna komedija – jer smijanje je najljepše stanje duše. Nadam se da ćemo ih inspirisati da zavole, prije svega sebe, pa onda sve oko sebe. Duboko vjerujem da ljubav može da promijeni svijet – nabolje.

PREPORUKE

PIŠE:
TANJA JURIĆ

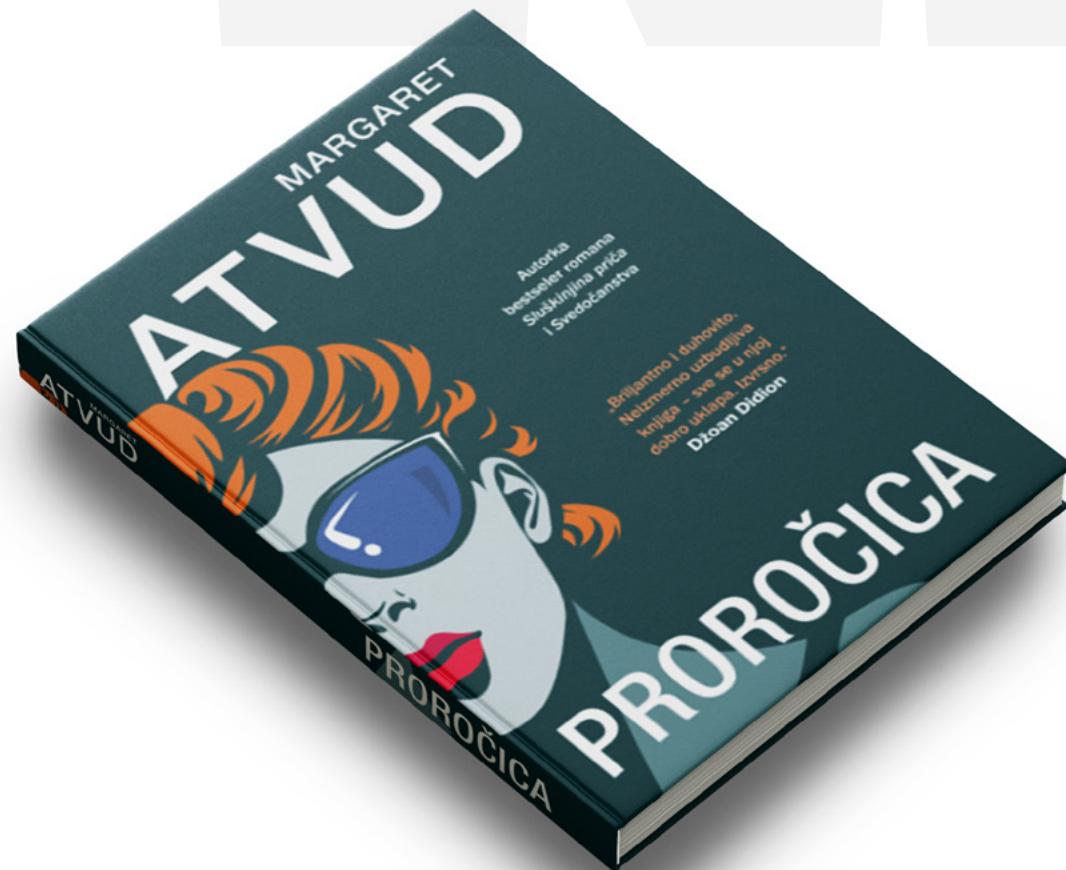
KNJIGA

„Proročica“

– Margaret Atvud

Od autorke bestseler romana „Sluškinjina priča“ i „Svjedočanstva“ stigao je roman „Proročica“, koji pokušava da odgovori na pitanje šta je istina kada različite vizije istine postoje u jednom čovjeku.

Mnogi likovi u ovom romanu su dvije strane istog novčića. Nemoguće je biti baš onakav kakvim se predstavljamo ili predstavljati se baš onakvima kakvi smo.

MUZIKA

„Act II“

– Beyonce

Queen B pojavila se u reklami Verizona (na poluvremenu Super Bowl-a) i na taj način najavila svoj novi, deveti studijski album „Act II“. Na svom Instagramu je zatim objavila dvije pjesme „Texas Hold’Em“ i „16 Carriages“. Posljednji album „Renaissance“ prvi je u nizu tri albuma, pa „Act II“ označava drugi dio i nešto je što Bijonse dosad nije napravila – country album koji je dostupan od 29. marta.

SERIJA

„Pravi detektiv: Zemlja tame“

HBO

Kad padne duga zimska noć u Enisu, na Aljasci, osmorica ljudi koji upravljaju arktičkom istraživačkom stanicom Tsalal nestaju bez traga. Kako bi riješile slučaj, detektivke Liz Danvers (Džodi Foster) i Evandelin Navaro (Kali Reis) moraće da istraže mnoge tajne koje leže zakopane pod ledom. Novu sezonu kriminalističke drame čini šest epizoda.

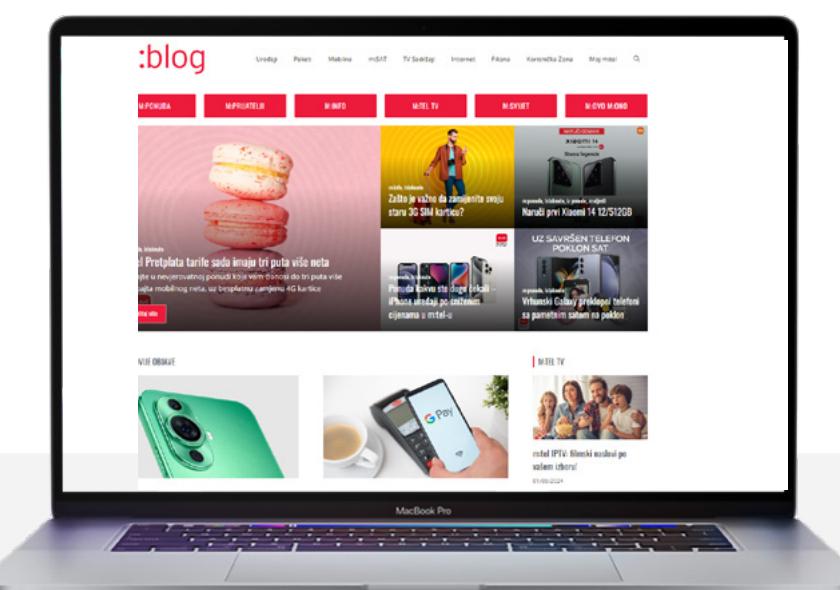
HBO je najavio i petu sezonu, a režiju potpisuje izvršna producentkinja četvrte sezone, meksička spisateljka, režiserka i producentkinja Isa Lopez.

Seriju „Pravi detektiv: Zemlja tame“ (True Detective: Night Country) možete pogledati na HBO Max striming platformi kao i u HBO videoteci u okviru m:tel IPTV-ja.

BLOG

m:blog

Dobro došli na blog kompanije m:tel, veb-kutak za sve ljubitelje tehnologije i nauke. Na ovim stranicama saznaćete sve o velikim idejama koje mijenjaju svijet, velikim prijateljstvima koja ga obogaćuju i malim inovacijama koje ga čine još zabavnijim.

Na našem blogu saznajte sve i o aktuelnim ponudama: odličnim telefonima i drugim uređajima po povoljnijim cijenama, popustima i bonusima za m:tel korisnike, kao i novim m:tel uslugama.

mtelblog.ba

BIZ NET ROMING TARIFNI DODACI ZA BIZNIS KOJI NE POZNAJE GRANICE

Za uspješnu i neometanu komunikaciju, kako u zemlji tako i u inostranstvu, naša preporuka su m:tel BIZ tarife i roming tarifni dodaci

---

PIŠE:
JELENA MAKSIMOVIĆ

BIZ tarife osmišljene su da vam pruže najbolju neograničenu komunikaciju u vašoj poslovnoj grupi. Bonusi koje dobijate u okviru svojih BIZ tarifa omogućiće vam da svoje poslove obavljate podjednako efikasno, kako u m:tel mreži, tako i u mrežama zemalja regiona Zapadnog Balkana.

Putovanje neće biti prepreka za obavljanje posla ni kada putujete u Evropu ili bilo koju drugu svjetsku destinaciju, jer se m:tel, putem svojih roming tarifnih dodataka, pobrinuo i za to.

Na raspolaganju vam je 19 različitih roming dodataka, koje ćete odabrati u zavisnosti od toga kuda putujete i koliko dugo će da traje vaše putovanje.

Recimo, ukoliko putujete u Ameriku, za 15 KM možete da aktivirate dodatak Net roming SAD koji vrijedi 10 dana i u kojem dobijate 2 GB mobilnog neta u mreži operatera T-Mobile u Americi.

Za putovanja u Evropu, kada obilazite istovremeno više država, postoji nekoliko različitih Net roming Evropa dodataka koje birate u zavisnosti od broja dana koliko ostajete na putu, pa tako za 16 KM možete koristiti 1,5

GB neta sedam dana, odnosno za 12 KM 1 GB neta tri dana ili za 30 KM 3 GB neta 15 dana.

Za odlazak u Austriju i Njemačku izabratete Net roming Austria/Njemačka po cijeni od 10 KM, u kojem dobijate 2 GB mobilnog neta u toku 10 dana u mrežama: T-Mobile (Magenta) i A1 u Austriji te T-Mobile i Vodafone u Njemačkoj.

I za zemlje poput Mađarske, Švajcarske, Italije, Hrvatske, Slovenije, Turske, Grčke, Tunisa, Egipta, Kine i Tanzanije postoje odgovarajući tarifni dodaci koje možete aktivirati i zaboraviti na nepredviđene troškove tokom svog putovanja. Posao može da se obavlja istim tempom gdje god da se nalazite.

Sve što je potrebno jeste da se prije odlaska na put informišete o dostupnim BIZ net roming tarifnim dodacima putem sajta www.mtel.ba ili svog m:tel posrednika, aktivirate ih i krenete na put spremni za nove poslovne prilike i izazove.

Tarifni dodaci dostupni su korisnicima tarifnih modela: BIZ Start, BIZ Plus, BIZ Net i BIZ Premium.

m:tel

NAJBOLJA
mreža u BiH

RAČUN NA MAIL

ČUVAJTE PRIRODU I UZMITE 5GB!

VRIJEME JE ZA DOBRE ODLUKE!

Da li ste znali da sve račune za m:tel usluge možete dobijati putem elektronske pošte?

Korišćenjem usluge Moj račun doprinosite očuvanju životne sredine, a mi vam do 31.05.2024. godine poklanjamo i kod sa 5 GB mobilnog interneta u trajanju od 30 dana, koji možete iskoristiti na bilo kojem mobilnom broju iz m:tel mreže ili ga pokloniti dragim osobama!

m:tel

imate prijatelje!

